

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 3 października 2013 r.

Poz. 5950

UCHWAŁA NR XXXIV/259/2013 RADY GMINY RUDNIK

z dnia 25 września 2013 r.

w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zabytkami Gminy Rudnik na lata 2013-2016

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 czerwca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 594 z późn. zm.), oraz art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 238, poz. 2390, z 2006 r. Nr 50, poz. 362, Nr 126, poz. 875, z 2007 r. Nr 192, poz. 1394, z 2009 r. Nr 31, poz. 206 i Nr 97, poz. 804) po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków uchwała się co następuje:

Rada Gminy Rudnik uchwała:

§ 1. Przyjmuje się Program opieki nad zabytkami Gminy Rudnik na lata 2013-2016, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Przewodniczący Rady

mgr inż. Kazimierz Lach

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIV/259/2013
Rady Gminy Rudnik
z dnia 25 września 2013r.

**GMINNY PROGRAM OPIEKI
NAD ZABYTKAMI
DLA GMINY RUDNIK
na lata 2013 - 2016**

Rudnik 2013

Spis treści:	strona
1. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami	3
2. Wstęp	5
2.1. Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta i gminy Rudnik	5
3. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego	6
3.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa	6
3.1.1. Strategia rozwoju województwa śląskiego	6
3.1.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego	10
3.1.3. Wojewódzki program opieki nad zabytkami na lata 2008 – 2011	12
4. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie powiatu	12
5. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy Rudnik	13
5.1. Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu dla gminy Rudnik (rejestr zabytków)	16
6. Zespoły najcenniejszych zabytków ruchomych na terenie gminy	20
7. Krajobraz kulturowy	20
8. Zabytki archeologiczne	20
8.1. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy	20
8.2. Wykaz stanowisk o własnej formie krajobrazowej	21
8.3. Zestawienie liczbowe zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych	22
9. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego	22
9.1. Stan zachowania i obszary największego zagrożenia zabytków	22
9.1.1. Stan zachowania zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków	22
9.1.2. Stan zachowania zabytków ruchomych	25
9.1.3. Stan zachowania dziedzictwa archeologicznego oraz istotne zagrożenia dla zabytków archeologicznych	25
9.1.4. Obszary największego zagrożenia dla zabytków w gminie	26
9.2. Uwarunkowania wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	27
9.3. Uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Rudnik	28
9.3.1. Rudnik	28
9.3.2. Strzybnik	30
9.3.3. Gamów	31
9.3.4. Modzurów	33
9.3.5. Jastrzębie	35
9.3.6. Ponięcice	37
9.3.7. Szonowice	37
9.3.8. Czerwięcice	38
9.3.9. Lasaki	40
9.3.10. Sławików	40
9.3.11. Grzegorzowice	41
9.3.12. Ligota Książęca	42

9.3.13. Łubowice	43
9.3.14. Brzeźnica	45
9.4. Uwarunkowania wynikające ze "Strategii Gminy Rudnik".	46
9.5. Uwarunkowania wynikające z „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rudnik na lata	47
9.6. Planowane formy ochrony przyrody	48
10. Respektowanie wyznaczonych stref ochrony stanowisk archeologicznych	48
11. Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami	48
11.1. Gminna ewidencja zabytków	48
11.1.1. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków nieruchomości	48
11.1.2. Inwentaryzacja obiektów tzw. małej architektury	49
11.1.3. Udostępnianie i promocja zabytków nieruchomości	49
11.1.4. Edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego	49
11.1.5. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania	49
11.2. Sporządzenie wykazu zespołów i obiektów nieruchomości, stanowisk archeologicznych typowanych do rejestru zabytków z terenu gminy w celu uwzględnienia ich w dokumentach planistycznych i inwestycyjnych gminy	50
11.3. Wyznaczenie stref ochrony stanowisk archeologicznych wraz z zapisem zapewniającym prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego	50
11.4. Obiekty zabytkowe stanowiące własność gminy Rudnik	50
11.5. Obiekty niebędące własnością gminy Rudnik	51
12. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami	52
13. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami	53
14. Wewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami	53
15. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami	54
16. Wykaz instytucji pomocnych przy realizacji Gminnego Programu Ochrony Zabytków	54

1. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami)

art. 7 ust. 1 pkt 9

„Zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

9) kultury w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.”

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami)

art. 4

„Ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz kształtowaniu środowiska.”

art. 5

„Opieka nad zabytkami sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.”

art. 18 i art. 19

zakładają obowiązek uwzględniania w strategii rozwoju gminy, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz zapisów zawartych w gminnym programie opieki nad zabytkami.

art. 20

studium i plany miejscowe wymagają odpowiednio zaopiniowania lub uzgodnienia przez wojewódzkiego konserwatora zabytków.

art. 22 ust. 4

„Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzka ewidencją zabytków.”

art. 32 ust. 1 pkt 3 i ust 2

stanowi o przyjmowaniu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) zawiadomień o znalezieniu w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem i zawiadomienie o tym fakcie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

art. 33 ust. 1 i ust 2.

stanowi o przyjmowaniu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) zawiadomień o przypadkowym znalezieniu przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem archeologicznym i zawiadomienie o tym fakcie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

art. 71 ust. 1 i ust 2.

zakłada sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich i budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny posiada gmina i jest to zadanie własne samorządu.

art. 81

Organ stanowiący gminy lub powiatu ma prawo udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

art. 87

Artykuł ten stanowi, że:

- wójt sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami;
- gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje rada gminy po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- gminny program opieki nad zabytkami ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym;
- z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami burmistrz sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia radzie gminy.

2. Wstęp

2.1. Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami dla Gminy Rudnik

Podstawowym założeniem niniejszego „Programu opieki nad zabytkami dla gminy na lata 2013 - 2016” jest ukierunkowanie działań Samorządu Gminy Rudnik służące podejmowaniu planowanych działań dotyczących finansowania, inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego poprzez lokalne społeczeństwo. Zadaniem programu jest także organizacja działań edukacyjnych i wychowawczych wobec miejscowej społeczności. Dla realizacji powyższego założenia niezbędna jest realizacja szczegółowych celów określonych m.in. w art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, do których należą:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami
- zapoznanie z zasobami dziedzictwa kulturowego, historią i zabytkami gminy Rudnik, w tym także rozróżnienie obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa śląskiego i figurujących w ewidencji Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
- wspieranie działań zmierzających do pozyskania środków finansowych na opiekę nad zabytkami
- uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków przy sporządzaniu i zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
- Wspieranie działań zachowania pamięci o osobach i miejscach ważnych dla historii i tradycji w miejscowościach gminy.

3. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego.

3.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa:

3.1.1. Strategia rozwoju województwa śląskiego.

Wiodące idee rozwoju Procesy rozwoju województwa śląskiego są ściśle związane z europejską polityką spójności oraz przeobrażeniami Unii Europejskiej, które są determinowane zachodzącymi zmianami społeczno-gospodarczymi w skali globalnej. Globalizacja i związane z nią zmiany w międzynarodowym podziale pracy, wzrastające znaczenie sektora usług i tworzenia technologii, pogarszająca się sytuacja demograficzna Europy, w tym również województwa śląskiego, przy jednocześnie wzrastającym poziomie urbanizacji i rosnącym znaczeniu miast w gospodarkach regionalnych, wzrastająca presja energetyczna w powiązaniu z wymogami środowiska naturalnego oraz zagrożenia związane ze zmianami klimatycznymi to najważniejsze trendy kształtujące procesy rozwoju regionu oraz tworzenia jego pozycji konkurencyjnej w skali krajowej i międzynarodowej. Dbając o zrównoważony i harmonijny rozwój województwa śląskiego, należy dążyć do jak najlepszego wykorzystania pozytywnych tendencji zmian oraz przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom, tak by stworzyć warunki dla rozwoju mieszkańców, przedsiębiorstw i organizacji w globalnej konkurencji. Opierając rozwój województwa na jego relacjach z otoczeniem oraz budowaniu jego pozycji w układzie europejskim, a także dążąc do równoważenia funkcji wewnętrznych regionu w procesie jego rozwoju, można wyznaczyć wartości tworzące i kształtujące jego przyszłość. Województwo śląskie posiada cenne i trwałe wartości wymagające podtrzymania, wśród których najistotniejsze to: silna wiara chrześcijańska zakorzeniona w rodzinach i związana z nią tradycja i kultura, więzi międzypokoleniowe, rodzinne, aspiracje życiowe i zawodowe społeczności, etos pracy, aktywność i przedsiębiorczość młodych ludzi, wysokie poczucie przynależności i identyfikacji z „małymi ojczyznami” w warunkach globalnej transgraniczności, dziedzictwo duchowe i materialne regionu. Dla harmonijnego i zrównoważonego rozwoju województwa śląskiego niezbędna jest także zmiana strategiczna dotycząca wartości tzw. zaprzeczonych, czyli takich, które wymagają podjęcia działań zmierzających do usunięcia barier. Do tego typu wartości wpływających na kształt województwa śląskiego zaliczyć należy: niewystarczającą spójność i integralność terytorialną regionu, słabą integrację systemu transportu i komunikacji, duże zróżnicowanie w dostępności do infrastruktury, postawy zachowawcze, roszczeniowe i ksenofobiczne niektórych grup społeczno-zawodowych i społeczności lokalnych, wykluczenie społeczne, w tym „wykluczenie cyfrowe” oraz bariery mentalne i postawy pasywne w dążeniu do nowoczesności. Niezwykle istotny będzie także rozwój nowych i cennych dla przyszłości województwa śląskiego wartości, takich jak integracja społeczna, postawy kreatywne i innowacyjne, umiejętność działania w sieciach współpracy w oparciu o zasady partnerstwa i otwartości. Tworzeniu silnego i nowoczesnego regionu służyć będzie także organizowanie znaczących wydarzeń, w tym kulturalnych, artystycznych i naukowych o randze europejskiej oraz

stworzenie nowych przestrzeni i obiektów kultury wysokiej, turystyki i rekreacji, co stanowić będzie czynnik promujący województwo i wpłynie na tworzenie i ugruntowanie pozytywnego wizerunku województwa w świadomości Europejczyków.

Celem głównym „Strategii rozwoju województwa śląskiego są:

„Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze i wzmocnienie środowisk twórczych” w ramach celu strategicznego I: „Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego”, z kierunkiem „Zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu” w ramach III celu strategicznego „Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki” oraz z kierunkiem „Zagospodarowanie centrów miast oraz zdegradowanych dzielnic” i „Kształtowanie ośrodków wiejskich” w ramach celu strategicznego IV „Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni”.

Kierunek działań B.3.6: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu Gospodarka turystyczna oceniana jest jako najbardziej przyszłościowy pod względem dynamiki dział gospodarki narodowej. Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu przyczyni się do rozwoju działalności nie tylko bezpośrednio powiązanej z turystyką, wypoczynkiem i rekreacją, ale w dużym stopniu ze sferą okółoturystyczną, tj. gastronomią i hotelarstwem. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu jest uwarunkowane działaniami kreującymi pozytywny wizerunek województwa. Istotne dla trwałości rozwoju gospodarki turystycznej są trwałość zasobów przyrodniczych i dobry stan środowiska. Należy przyjąć, że rozwój turystyki powinien odbywać się z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z potrzeb ochrony środowiska i krajobrazu, w tym optymalizacji wielkości ruchu turystycznego i chłonności środowiska. Świadomość potrzeby zrównoważonego rozwoju poszczególnych typów turystyki powinna być kluczowym założeniem i jako takie wyznaczać podstawowy wymiar skali podejmowanych działań. Należy mieć na uwadze podrzędność funkcji turystycznych wobec funkcji ekologicznych na obszarach podlegających ochronie prawnej. Do głównych typów działań w zakresie tego kierunku zaliczyć należy m.in.:

- wspieranie rozwoju produktów markowych w turystyce, takich jak turystyka biznesowa, miejska, kulturowa, wiejska, pielgrzymkowa, rekreacyjna, uzdrowiskowa, aktywna i specjalistyczna;
- tworzenie infrastruktury rekreacyjnej i aktywnego wypoczynku, w tym szlaków pieszych, tras rowerowych, narciarskich i konnych;
- budowę sprawnego systemu promocji produktów turystycznych w kraju i za granicą, obejmującego zintegrowaną sieć informacji i obsługi turystycznej, z zastosowaniem technik informatycznych;
- rozbudowę zaplecza noclegowo-gastronomicznego, infrastruktury turystycznej, w tym na terenach o walorach przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych z uwzględnieniem

uwarunkowań wynikających z potrzeb ochrony środowiska i krajobrazu oraz zachowania różnorodności biologicznej;

- identyfikację, ochronę i turystyczne zagospodarowanie obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym promocję i rozwój Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego;
- tworzenie centrów sportowo-rekreacyjnych z bazą hotelarską;
- zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne zbiorników wodnych z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z potrzeb ochrony środowiska i krajobrazu oraz zachowania różnorodności biologicznej;

Kierunek działań C.3.2: Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze i wzmocnienie środowisk twórczych

W procesie rozwoju regionu kultura pełni istotną rolę jako niezbędny element kształtowania nowoczesnego społeczeństwa, tolerancyjnego i kreatywnego, przyczyniającego się do wzrostu wartości zasobów ludzkich. Uczestnictwo w kulturze pełni fundamentalną rolę w kształtowaniu i rozwoju osobowości człowieka, buduje sferę wartości, umożliwia realizację twórczych uzdolnień, rozwija wyobraźnię i wrażliwość emocjonalną, jest warunkiem dla korzystnych społecznie zmian. Wzmocnienie środowisk twórczych pozwoli na pełniejsze wykorzystanie istniejącego potencjału kulturalnego i artystycznego, co stanowi realny czynnik rozwoju regionalnego, wpływający na zwiększenie atrakcyjności regionu dla mieszkańców, inwestorów i turystów. Prężne instytucje kulturalne pomagają budować poczucie tożsamości regionalnej, wzmacniają poczucie więzi z miejscem, w którym się żyje. Do głównych typów działań w zakresie tego kierunku zaliczyć należy m.in.:

wsparcie poprawy warunków instytucjonalnych i materialnych instytucji kultury, środowisk twórczych;

- rozwijanie twórczych uzdolnień w ramach edukacji szkolnej i zajęć pozalekcyjnych;
- kształcenie potrzeby uczestnictwa w kulturze i upowszechnienie dziedzictwa kultury narodowej poprzez edukację regionalną i kulturalną;
- promocję, stworzenie i rozwój systemu informacji o wydarzeniach kulturalnych, w tym stworzenie systemu e-kultura;
- wspieranie cyfryzacji zasobów bibliotecznych;
- promowanie kultury regionu w kraju i poza jego granicami (wojewódzki mecenas);
- wykreowanie sprawnego systemu zarządzania ośrodkami kultury;
- realizowanie programów stypendialnych dla uzdolnionych artystów;
- nagradzanie twórców i animatorów kultury;
- powołanie fundacji na rzecz rozwoju kultury;
- wzmocnienie funkcji edukacyjnej oraz podniesienie atrakcyjności ofert muzeów, w tym poprzez wprowadzanie nowoczesnych sposobów prezentacji zasobów muzealnych – multimedialność;
- wzmocnienie współpracy, w tym wspieranie wymiany kulturalnej, pomiędzy ośrodkami kultury z kraju i zagranicy;

- realizowanie programów stypendialnych dla uczniów i studentów szkół oraz uczelni artystycznych;
- uhonorowywanie w różnych formach mecenasów kultury – instytucjonalnych i prywatnych.

Bogata infrastruktura kulturalna w regionie jest tworzona przez instytucje kultury o znaczeniu narodowym i regionalnym (teatry, opera, filharmonia, kina, galerie sztuki, muzea) i obejmuje zasięgiem swojego oddziaływania zarówno obszary aglomeracji miejskich, jak i tereny wiejskie. Funkcjonowanie kultury zależy w równym stopniu od liczby, jak i standardu instytucji oraz organizacji świadczących usługi w zakresie kultury, ale również od ich aktywności, a zatem od ilości i jakości oferty. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury kultury regionu pozwoli na optymalne wykorzystanie potencjału regionu oraz przyczyni się do podniesienia jakości życia jego mieszkańców. Lepsze wyposażenie i warunki pracy dla środowisk twórczych umożliwią przyciągnięcie nowych odbiorców kultury, w tym kultury wysokiej, oraz konkurowanie z ofertą kulturalną spoza regionu. Metropolizacja obszaru wymaga stworzenia miejsc odbioru kultury wysokiej, o znaczeniu europejskim, odpowiadającej potrzebom osób realizujących swoje aspiracje zawodowe na obszarze regionu. Modernizacja infrastruktury wpłynie na zwiększenie atrakcyjności regionu oraz podniesienie jego rangi w sieci europejskich ośrodków kultury. Do głównych typów działań w zakresie tego kierunku zaliczyć należy m.in.:

- stworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych i organizacyjnych dla realizacji ofert kultury wysokiej;
- poprawę standardu oraz wyposażenia obiektów kultury w regionie;
- budowę i modernizację budynków i obiektów kultury wysokiej;
- budowę nowych obiektów spełniających standardy wymagane dla organizacji dużych imprez, wydarzeń artystycznych o znaczeniu międzynarodowym;
- stworzenie warunków dla skutecznego sposobu wykorzystania i promowanie istniejącego potencjału środowisk twórczych;
- rewitalizację historycznych i zabytkowych obiektów, w tym dla celów turystycznych;
- rewaloryzację zabytkowych obiektów przemysłowych, w tym dla celów turystycznych;
- zabezpieczenie obiektów dziedzictwa kulturowego przez rozwój szlaków dziedzictwa kulturowego i digitalizację zbiorów w celu ich zachowania dla przyszłych pokoleń;
- tworzenie, organizację i promocję szlaków turystycznych, w tym np. architektury militarnej, architektury modernistycznej, drewnianej oraz turystyki przemysłowej.

3.1.2. Plan zagospodarowania przestrzennego również zawiera punkty dotyczące ochrony zabytków na terenie województwa śląskiego;

Plan zagospodarowania przestrzennego „WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE W XXI WIEKU”

1. Pomimo rozlicznych ekonomicznych i społecznych problemów, przed województwem śląskim rysuje się optymistyczna przyszłość. Obszar województwa śląskiego jest przestrzenią zróżnicowaną i zasobną pod względem potencjalnych możliwości rozwoju. Region charakteryzuje się korzystnymi powiązaniem komunikacyjnymi, dysponuje atrakcyjnymi i łatwo dostępnymi obszarami wiejskimi. Niewiele jest przestrzennych ograniczeń rozwoju. Ponadto, województwo śląskie posiada dogodne położenie geograficzne, korzystnie wpływające na kontakty z innymi regionami poprzez dostęp do europejskiej sieci autostrad i linii kolejowych. Obiecujący potencjał kryje się w rosnącym znaczeniu międzynarodowego portu lotniczego w Pyrzowicach oraz międzykontynentalnym, szerokotorowym połączeniu kolejowym łączącym województwo z Europą Wschodnią i Dalekim Wschodem.

2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego ma w okresie najbliższych kilkunastu lat odegrać zasadniczą rolę w sterowaniu przyszłością regionu tak by w optymalny sposób wykorzystywać istniejące zasoby i szanse, zapewniając przez to województwu długotrwały, zrównoważony rozwój. Stworzenie Planu stanowi wypełnienie ustawowego wymogu. Plan dotyczy obszaru województwa i jest adresowany do szerokiego grona odbiorców, obejmującego podmioty samorządowe, rządowe i pozarządowe, środowiska gospodarcze, stowarzyszenia, organizacje społeczne oraz wszystkich obywateli zainteresowanych przyszłością tego obszaru. Plan ułatwia koordynację strategii i rozlicznych zamierzeń pod kątem czasu i miejsca ich realizacji oraz koordynuje działania administracji publicznej. Dokument stanowi także inspirację i motywację do dążenia ku wskazanym w Planie atrakcyjnym celom.

3. Plan odnosi się do głównych problemów, które wyłoniły się w Polsce pod koniec XX wieku w wyniku zasadniczych przewartościowań w sferze ekonomii, kultury i społecznych realiów. Plan ujmuje identyfikowane problemy rozwoju w kategoriach strategicznych, jako bariery, ograniczenia oraz konflikty, wymagające w XXI wieku polityki ich przełamywania i redukcji. Jednocześnie dokument ujawnia możliwości i rezerwy tkwiące w dotychczasowym zagospodarowaniu. Strategia rozwoju województwa opiera się na tezie, iż w wielu kategoriach „jakość życia” w województwie śląskim jest wyższa niż w innych regionach w kraju. Dokument proponuje przede wszystkim rozwijanie „zwycięskich dziedzin i lokalizacji” wspierając strategię „inwestowania w sukces”, promowanie działań w sektorach innowacyjnych, promowanie idei metropolii, wielofunkcyjności, spójności i synergii. Plan zakłada takie podejście do zarządzania przestrzenią, które pozwoli na pozyskiwanie niezbędnych funduszy na realizację inwestycji pomocnych w dążeniu województwa śląskiego do osiągnięcia:

- wysokiej, trwałej i konkurencyjnej pozycji w Europie Środkowej
- wizerunku regionu o zrównoważonym rozwoju
- estetycznej przestrzeni o wysokich walorach architektury i krajobrazu oraz indywidualnym wyrazie.

Taka wizja przyszłości przestrzeni województwa śląskiego ma być osiągalna poprzez dążenie

w polityce przestrzennej do osiągnięcia następujących sześciu głównych celów, wywodzących się z priorytetów „Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2015”:

I. Dynamizacja i restrukturyzacja przestrzeni województwa

II. Wzmocnienie funkcji węzłów sieci osadniczej

III. Ochrona zasobów środowiska, wzmocnienie systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych

IV. Rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury

V. Stymulowanie innowacji w regionalnym systemie zarządzania przestrzenią

VI. Rozwój współpracy międzyregionalnej w zakresie planowania przestrzennego.

Odzwierciedleniem wymienionych celów są wskazane strategiczne kierunki i działania dotyczące przestrzennego rozwoju województwa na najbliższą dekadę, orientacyjnie do roku 2015.

4. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego zawiera także propozycje dotyczące realizacji ustaleń Planu, w tym pozyskiwania funduszy na konkretne projekty, a także koncepcję monitorowania i ewaluacji rozwoju województwa.

Plan sporządzono z uwzględnieniem prognozy oddziaływania na środowisko.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego przyjęto, że:

- ściślejszej ochronie konserwatorskiej powinny podlegać tereny, na których zachowały się zespoły przestrzenne wpisane do rejestru zabytków. Celem takich działań jest zachowanie ich historycznego charakteru oraz zapewnienie ochrony i rewitalizacji;
- należy chronić historyczne układy ruralistyczne oraz zespoły sakralne, pałacowo – parkowe, folwarki, zabytkowe budynki mieszkalne, gospodarcze, szkoły, wiatraki, młyny, gorzelnie i inne elementy specyficzne dla architektury wiejskiej np.: krzyże, kapliczki;
- należy przestrzegać wytycznych konserwatorskich w zakresie nie tylko poszczególnych obiektów objętych ochroną, ale również zasad zagospodarowania zabytkowych układów urbanistycznych;
- należy „odkryć” lokalną architekturę wiejską i zapewnić możliwość wprowadzenia tradycyjnych gabarytów, form dachów, detali i rozwiązań materiałowych do obiektów o współczesnych standardach;
- chronić krajobraz, a w rejonach o najwyższych walorach przyrodniczych i kulturowych wykluczyć realizację obiektów, które charakterem kolidują z otoczeniem;
- szanować kształtowaną tradycyjnie różnorodność form osadnictwa wiejskiego;
- wydobyć w układzie przestrzennym elementy kompozycji urbanistycznej: dominant przestrzennych, osi widokowych, ekspozycji, dolin, skarp, charakterystycznych form terenowych, grup zieleni, alei.

3.1.3. Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami na lata 2008 – 2011

Na terenie województwa śląskiego od wieków krzyżowały się główne europejskie trakty handlowe łączące północ z południem, doliną Odry oraz zachód ze wschodem pasmem nizin położonych wzdłuż północnego przedgórze Sudetów i Karpat. Takie usytuowanie ziem województwa umożliwiło wielowiekowe kontakty z Europą Południową i Zachodnią, co zaowocowało swoistą mieszanką narodów, kultur i religii. Wielokulturowość ziem województwa przejawia się w dziełach pochodzących z różnych prądów kulturowych oraz w bogactwie kultury duchowej znajdującej odzwierciedlenie w wierzeniach, języku, obrzędowości - jest atutem i szansą rozwoju województwa. Zabytki to ślady działalności ludzkiej. Są niezastąpionym źródłem informacji o życiu i działaniach człowieka oraz o historycznym rozwoju umiejętności artystycznej i technicznej. Zabytki są zasobami nieodwracalnymi decydującymi o tożsamości miejsca. Chcąc zachować łączność pomiędzy przeszłymi i przyszłymi pokoleniami, musimy je pielęgnować. Złożoność i interdyscyplinarność działań w tej sferze w warunkach gospodarki rynkowej wymaga strategicznego zarządzania zabytkami opartego na długookresowej wizji rozwoju. Narzędziem realizacji strategii opieki nad zabytkami są programy opieki nad zabytkami województwa, powiatu lub gminy.

Tendencje europejskie i polityka państwa skłaniają się do skoncentrowania ochrony i opieki nad zabytkami w regionach jako obszarach najbardziej efektywnych i docelowych miejsc oddziaływania wdrażanych polityk i programów. Projekty kulturalne finansowane z funduszy strukturalnych traktowane są jako inwestycje wpływające na wzrost konkurencyjności regionów dla turystów, inwestorów i mieszkańców. Kultura, w tym zabytki, traktowana jest tym samym jako środek do osiągnięcia celu, jakim jest wspieranie rozwoju regionu, podnoszenie jego atrakcyjności, tworzenie miejsc pracy, generowanie dochodów etc.

4. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie powiatu.

Cele Strategii Rozwoju Powiatu Raciborskiego na lata 2008 – 2015

Cel strategiczny

II.1. Umocnienie pozycji Ziemi Raciborskiej jako historycznej stolicy Górnego Śląska

II.1.1. Ochrona zabytków powiatu raciborskiego

II.1.2. Kreowanie wizerunku Ziemi Raciborskiej jako kolebki dziedzictwa kulturowego Górnego Śląska

II.1.3. Wzmocnienie tożsamości lokalnej mieszkańców powiatu

5. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy Rudnik.

Gmina Rudnik leży w zachodniej części woj. Śląskiego, w Dolinie Odry, w powiecie raciborskim. Powierzchnia gminy wynosi 74 km². Jest to obszar o charakterze głównie rolniczym, gdzie użytki rolne stanowią 6299 ha. Teren charakteryzuje się dużym rozczłonkowaniem przez doliny rzek i wąwozy. Powierzchnia płaskowyżu cechuje się pagórkami o łagodnym nachyleniu. Płaskowyż Głubczycki wznosi się na wysokości od ok. 180 – 240 m npm.

W skład gminy wchodzi 14 sołectw i 2 przysiółki.

Lista miejscowości z wybranymi historycznymi i architektonicznymi walorami:

Gamów

Pierwsza wzmianka historyczna pochodzi z 1338 r. Z daleka widoczny jest kościół p.w. św. Anny. Zbudowany w 1728r., w 1848 r. przedłużony ku wschodowi, posiada skromne cechy barokowe. Wyposażenie późnobarokowe (ołtarz główny z II poł. XVIII wieku) i klasycystyczne; w ostatnich latach odnowiony. Kapliczki z XIX wieku; Młyn z 1916 r.

W Gamowie na uwagę zasługują zagrody z poł. XIX wieku w typie frankońskim, tworzące wraz z budynkami gospodarskimi zamknięty czworobok, odgradzony od ulicy murem z ozdobną bramą. W zagrodzie poza głównym budynkiem mieszkalnym, stodołą i oborą znajdował się oddzielny, mniejszy dom mieszkalny (dokładna kopia domu gospodarza) dla starych rodziców – zwany „wyłomem”.

Jastrzębie

Wioska położona w północno-zachodniej części powiatu raciborskiego, niedaleko Modzurowa. 300 - hektarowy folwark od 1797 r. do 1945 r. był w posiadaniu mieszczańskiej rodziny Schramek, która pod koniec XIX stulecia tam wybudowała sobie siedzibę. Pałacyk, ostatnio pięknie odrestaurowany, położony jest w rozległym parku. Po wojnie mieściło się tu sanatorium. Od 1994 roku pałac znajduje się w rękach prywatnych.

Modzurów

Już w VI – X wieku istniała tu osada. Wieś wzmiankowana w 1274 roku; w roku 1358 roku jako Mozorow. Pierwszy kościół został tu wzniesiony już ok. 1300 roku. Obecny, neogotycki powstał w latach 1896 – 1897. W 1921 roku, przed kościołem, męczeńską śmierć poniósł ówczesny proboszcz ks. Augustyn Strzybny (1879 – 1921).

W rozległym parku krajobrazowym znajduje się aleja grabowa i liczne okazy drzew egzotycznych, a także neogotycka kapliczka (ok. 1890), w której okno wmurowano pochodzący z okna prezbiterium dawnego kościoła parafialnego, maswerk kamienny z około 1300 roku oraz późnoklasycystyczne mauzoleum.

W parku położony jest pałac w stylu neogotyku angielskiego, wybudowany przez von Koników, którzy od 1829 roku byli właścicielami majątku. W holu na uwagę zasługuje duży witraż z przewagą motywów roślinnych. Zabytkiem znaczącym w pałacu jest witraż secesyjny.

W pałacu ma swoją siedzibę rolnicza stacja doświadczalna współpracująca ze Stacją Hodowli Roślin w Szalejocie.

W neogotyckim kościele p/w Św. Trójcy, wybudowanym w latach 1896 – 1897 na uwagę zasługują rzeźby barokowe (św. Notburgii z końca XVII wieku, Matki Boskiej Dobrej Rady i późnobarokowa, przedstawiająca Chrystusa Zmartwychwstałego.)

Czerwiecice

Najmniejsza wioska gminy Rudnik, za to wyjątkowo malowniczo położona pośród lasów, w samym sercu gminy, kilometr od drogi krajowej Racibórz – Opole.

Pierwsze wzmianki o miejscowości datują się na rok 1272. We wsi zachowała się klasycystyczna kaplica cmentarna Matki Bożej różańcowej z pierwszej połowy XIX wieku

(w jej ściany zewnętrzne wmurowano płyty nagrobne kamienne sięgające początków XVII w.), oraz kapliczka przydrożna z XVIII wieku z ołtarzykiem barokowym z połowy XVII wieku, przy której znajduje się krzyż kamienny z datą 1720 – prawdopodobnie jeden z najstarszych na ziemi raciborskiej. Dwór z 1892 roku otoczony parkiem krajobrazowym.

Grzegorzowice

Wioska powstała po I wojnie światowej z połączenia wsi: Grzegorzowice, Ganiowice i osady Gacki. Najstarsza wiadomość dotyczy Ganiowic (1364r.), Grzegorzowice wspomina dokument z 1405 roku, a Gacki wzmiankowane są dopiero w roku 1845.

Zabytki Grzegorzowic: kapliczka przydrożna z poł. XIX wieku z ludowo-barokową rzeźbą św. Jana Nepomucena; granitowy krzyż pokutny, być może średniowieczny.

W czasie działań II wojny światowej zniszczony został most łączący Grzegorzowice z Ciechowicami w gminie Nędza. Przeprawa przez Odrę w tym miejscu odbywa się promem.

Lasaki

Wieś istniała w XV wieku; jako samodzielne sołectwo istnieje od 1822 roku, dawniej była przysiółkiem Sławikowa (Sławikowski Górny Las).

Zabytki: neogotycka kapliczka z 1860 roku; prostokątna z nadbudowaną wieżyczką z dzwonem.

Ligota Książęca

Miejscowość powstała w XIII wieku i od początku swego istnienia była zwolniona od wszelkich ciężarów na rzecz księcia (nazwa od słowa „lgota” – ulga). W 1337 roku wieś kupują Dominikanki raciborskie, a po ich sekularyzacji rząd pruski sprzedaje ją księciu Hohenlohe.

Łubowice

Wieś na wysokim brzegu Odry, w 1376 roku wzmiankowana jako własność Lubowiców, później wielokrotnie zmieniała właścicieli. W Łubowicach urodził się wybitny niemiecki poeta doby romantyzmu Joseph von Eichendorff (1788 – 1857). W parku krajobrazowym znajdują się ruiny rodzinnego pałacu poety.

Neogotycki kościół parafialny Narodzenia Najświętszej Marii Panny z 1902 roku wybudowano na miejscu poprzedniego drewnianego, istniejącego od 1679 roku (pierwsze wzmianki o kościele pochodzą z roku 1447); W Górnos Śląskim Centrum Kultury i Spotkań izba tradycji prezentuje kopie

dokumentów rodzinnych, listy, wizerunki poety oraz akwarele, rysunki Łubowic i okolicy a także meble i inne przedmioty z epoki poety. Przedmiotem ekspozycji są także różnorodny wydania dzieł Eichendorffa.

W pobliżu na starym cmentarzu, znajdują się groby rodziny Eichendorff. W Łubowicach ma swoją siedzibę Górnośląskie Centrum Kultury i Spotkań im. Eichendorffa.

Brzeźnica

Wieś powstała na przełomie XIII i XIV wieku.

Warto tu zobaczyć ruiny XVI wiecznego barokowego pałacu, otoczonego parkiem z wieloma pomnikami przyrody oraz barokową, kamienną figurę św. Jana Nepomucena z XVIII wieku (obecnie na starym cmentarzu w Łubowicach). Młyn jako zabytek techniki z XIX wieku.

Poniećce

Wioska powstała z końcem XIII wieku. W 1305 r. wieś jest wymieniana jako „Poniencicze”. Zabytki: cmentarz dworski oraz kaplica cmentarna z końca XVIII wieku, kapliczka z wieku XVIII/XIX z barokowo-ludową rzeźbą św. Jana Nepomucena..

Szonowice

Wieś powstała w początkach XIV wieku.

Warto tu zobaczyć pałac i zabudowania dworskie z parkiem krajobrazowym z końca XIX wieku oraz kapliczkę przydrożną z cegły, posiadającą sklepienie krzyżowo-żebrowe (we wnętrzu neogotycki ołtarzyk); obok kapliczki znajduje się stara lipa.

Rudnik - swoją nazwę wywodzi od kopalni rudy.

Wieś, która ma największe w gminie perspektywy rozwoju. Decyduje o tym przede wszystkim bliskość miasta Raciborza (5 km drogą krajową Opole – Racibórz, a być może w przyszłości – drogą, dziś wykorzystywaną przede wszystkim przez rowerzystów - zaledwie 2 km do ul. Gamowskiej).

Rudnik wzmiankowany już w 1295 r. przy okazji budowy drewnianego kościoła. Na tym samym miejscu wzniesiono później co najmniej dwa nowe kościoły drewniane, a następnie w 1892 r. kościół murowany, neogotycki, wg planów Schneidera z Katowic. Część zabytkowego barokowego wyposażenia obecnego kościoła p/w św. Katarzyny, szczególnie złotnictwo, pochodzi z rozebranego po kasacie w XIX w. kościoła szpitalnego bożogrobców w Raciborzu.

Obok kościoła p/w św. Katarzyny mieści się piękny budynek plebanii z XIX wieku.

W parku dworskim neobarokowy pałac i oficyna z początku XIX w., po wojnie wykorzystywane przez miejscowy PGR, obecnie popadają w ruinę.

Na uwagę zasługują dwie kapliczki z przełomu XVIII/XIX w., w których znajdują się rzeźby barokowo-ludowe św. Jana Nepomucena i św. Floriana.

Strzybnik

Wzmiankowany o nim po raz pierwszy około 1300 r. jako Strebrnikop (Srebrna Kopa). Najprawdopodobniej w czasach prehistorycznych wydobywano tu srebro.

Tu urodził się Józef Gawlina (1852-1964) późniejszy arcybiskup i biskup połowy Wojska Polskiego.

W małym parku z okazami urozmaiconego drzewostanu (m.in. buk o obwodzie ok. 220 cm.) stoi późnoklasycystyczny pałac z poł. XIX wieku, przebudowany i odnowiony w 1919 r., dziś w ruinie.

Na terenie folwarku znajduje się dwukondygnacyjny drewniany spichlerz z 1815 roku, nakryty mansardowym dachem, neobarokowa kuźnię i stajnia. Na podwórzu folwarcznym stoi wieżyczka z zegarem. W XVIII wiecznej kapliczce znajduje się rzeźba św. Jana Nepomucena z 1736 r. W skład założenia pałacowo-folwarcznego znajduje się budynek mauzoleum na terenie parku.

Sławików.

Należy do najstarszych miejscowości ziemi raciborskiej. Wzmiankowano o nim w 1223 roku. Znajduje się tu kościół p. w. św. Jerzego, neoromański, zbudowany w latach 1842 –46. Stał on na miejscu drewnianego kościoła z roku 1657, przeniesionego w 1849-1850 r. do Zabełkowa (tam spłonął w 1976 r.) W otoczeniu kościoła znajdują się cztery murowane późnoklasycystyczne kaplice z połowy XIX w.

W parku znajduje przebudowany w 1865 r. się eklektyczny pałac na rzucie prostokąta. Jego frontowa elewacja ma długość 62 metry i jest to największy, poza Rudami, pałac na ziemi raciborskiej.

Niedaleko parku można zobaczyć ruiny dawnej oranżerii.

Na uwagę zasługuje spichlerz folwarczny dwukondygnacyjny, prostokątny z dachem naczółkowym, zbudowany z cegły na przełomie wieku XVIII i XIX.

Sławików jest jedyną wsią na terenie Raciborszczyzny, gdzie do dziś w ostatnim dniu karnawału istnieje zwyczaj chodzenia przebierańców z niedźwiedziem – tzw. „wodzenia bera”. Korowód – oprócz niedźwiedzia tworzą diabły, lekarz, baba, policjant i trzech grajków (wśród instrumentów na uwagę zasługują tradycyjne „diabelskie skrzypce”).

5.1. ZASOBY ZABYTKÓW W GMINIE

Lp.	Nr ewidencyjny	Obiekt/zespół obiektów	Forma ochrony: wpis do rejestru zabytków, gminna ewidencja zabytków	Adres
1.	A/Op-651/59	Ruina Dworu z 2 połowy XVII w	wpis do wojewódzkiego rejestru zab.	Brzeźnica
2.	A/1752/1815/98 31.12.1998	Spichlerz dworski	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków	Brzeźnica
3.	A/1650/97 15.11.1997	Zespół pałacowo-parkowy – pałac z 1898 roku w stylu uproszczonego neoklasycyzmu, stodoła i park pałacowy	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków	Czerwięcice
4.	A/OP-621/59	Kościół parafialny pod wezwaniem świętej Anny	wpis do wojewódzkiego rejestru zab.	Gamów
5.	A/1433/91 30.08.1991	Zespół pałacowo-parkowy- pałacyk z drugiej połowy XIX wieku w stylu romantyzmu niemieckiego z elementami neogotyku angielskiego, oficyna koniec XIX wieku z elementami neogotyku i park o charakterze krajobrazowym XVIII wieku	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków	Jastrzębie
6.	A/314/10 01.09.2010	Dawna szkoła (obecnie dom mieszkalny) przy ul. Raciborskiej 35	wpis do	Jastrzębie

			wojewódzkiego rejestru zabytków	
7.	~~A/1775/1818/98 31.12.1998~~	~~Spichlerz przy domu nr 24 (przeniesiony)~~	~~wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków~~	~~Ligota-Książęca~~
8.	A/OP-654/59	Pałac z trzeciej ćwierci XIX wieku, murowany	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków	Modzurów
9.	A/OP/618/59	Kościół parafialny świętego Jerzego, z 1846 roku, projekt J.Linke, murowany	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków	Sławików
10.	A/OP-616/59	Cztery kaplice cmentarne z około połowy XIX wieku, murowane	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków	Sławików, ul. Parkowa 19a
11.	A/OP/746/64	Ruina pałacu	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków	Sławików , ul. Parkowa 19a
12.	A/1759/1820/66 31.12.1998	Spichlerz położony na terenie zespołu pałacowo-parkowego z 1815 roku, drewniany	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków	Strzybnik
13.		zagroda typu frankońskiego, poł. XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Jastrzębie ul. Raciborska 19
14.	12	budynek mieszkalny, 2 poł. XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Jastrzębie ul. Raciborska 3
15.	11	budynek mieszkalny, 1920 r.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Jastrzębie ul. Raciborska 20
16.	4	budynek mieszkalny, 1832 r.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Jastrzębie ul. Raciborska 20a
17.	6	budynek mieszkalny, XIX/XX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Jastrzębie ul. Raciborska 33
18.	7	budynek mieszkalny XIX/XX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Jastrzębie ul. Raciborska 35
19.	8	budynek mieszkalny, XIX/XX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Jastrzębie ul. Raciborska 39
20.		kapliczka przydrożna, XIX/XX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Jastrzębie ul. Raciborska 17
21.		zagroda typu frankońskiego, poł. XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Jastrzębie ul. Raciborska 8a,10
22.	3	dworek, XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Szonowice ul. Słowackiego
23.	2	obora, XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Szonowice ul. Słowackiego
24.		kapliczka murowana, koniec XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Szonowice ul. Obrońców Pokoju 10
25.	7	budynek mieszkalny, pocz. XX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Czerwięcice ul. Główna 11
26.		kapliczka cmentarna, koniec XVII w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Czerwięcice ul. Główna
27.		cmentarz parafialny	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Czerwięcice ul. Główna
28.		kapliczka domkowa murowana, 2 poł. XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Czerwięcice ul. Główna 12
29.	4	budynek dworski-oficyna, koniec XIX w.	wpis do gminnej	Czerwięcice

			ewidencji zabytków	ul. Główna
30.	1	kościół parafialny p. w Narodzenia NMP wraz z otoczeniem, XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Łubowice ul. Eichendorffa
31.	5	układ pałacowo-parkowy, 2 poł, XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Łubowice ul. Zamkowa
32.		cmentarz nieczynny	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Łubowice ul. Wolności
33.	B/Op-169/59	kapliczka św. Nepomucena, pocz. XX w.	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków	Łubowice ul. Wolności 11, cmentarz
34.	7	spichlerz na terenie d. gosp. przypałacowego, koniec XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Modzurów ul. Słowackiego
35.		obora na terenie d. gosp. przypałacowego, pocz. XX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Modzurów ul. Słowackiego
36.	1	kościół parafialny p. w sw. Trójcy, koniec XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Modzurów ul. Strzybnego
37.		kapliczka cmentarna, koniec XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Modzurów ul. Strzybnego
38.	11	budynek mieszkalny, poł. XX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Modzurów ul. Słowackiego 4
39.	10	budynek mieszkalny, poł. XX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Modzurów ul. Słowackiego 2
40.	2	mauzoleum przypałacowe.1 poł. XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Modzurów ul. Słowackiego
41.		kapliczka, poł. XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Modzurów ul. Słowackiego
42.	1	budynek mieszkalny nr 1	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Kolonia Strzybnik
43.		~~zagrody typu francuskiego, poł. XIX w.~~	~~wpis do gminnej ewidencji zabytków~~	~~Gamów ul. Długa~~
44.		kapliczka słupowa z rzeźbą sw. Jana Nepomucena, 1 poł. XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Gamów ul. Długa 24
45.		kapliczka szafkowa, XX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Gamów ul. Długa 63
46.		kapliczka domkowa murowana, XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Gamów ul. Długa 28
47.		kapliczka cmentarna	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Gamów ul. Długa
48.		kapliczka domkowa murowana, XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Gamów ul. Długa 36
49.		kapliczka	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Gamów ul. Długa 40
50.		kapliczka domkowa murowana	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Gamów ul. Długa 33
51.	11	budynek gospodarczy- teren d. dworu, XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Strzybnik ul. Długa
52.	4	kuźnia- teren d. dworu, pocz. XX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Strzybnik
53.	8	budynek mieszkalny, pocz. XX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Strzybnik ul. Długa 22
54.	10	mauzoleum	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Strzybnik
55.		dwór	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Strzybnik

56.	12	gorzelnia-teren d. dworu	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Rudnik ul. Sylwestra
57.	11	oficyna pałacowa- teren d. dworu	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Rudnik ul. Sylwestra
58.	10	obora- teren d. dworu	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Rudnik ul. Sylwestra
59.	5	pałac	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Rudnik ul. Sylwestra
60.	20	kapliczka domkowa, XVIII/XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Rudnik ul. Sylwestra 41
61.	18	kapliczka domkowa, XVIII/XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Rudnik ul. Sylwestra 3
62.		budynki mieszkalne, XIX/XX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Rudnik ul. Sylwestra 5,7,9
63.	2	plebania, XIX/XX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Rudnik ul. Gawliny
64.	1	kościół parafialny p. w. św. Katarzyny, XIX/XX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Rudnik ul. Sylwestra
65.	4	kaplica cmentarna	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Rudnik ul. Gawliny
66.		zagroda typu frankońskiego, XIX/XX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Rudnik ul. Sylwestra 41
67.		kaplica, XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Brzeźnica ul. Leśna
68.		kapliczka domkowa murowana, XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Brzeźnica ul. Kozielska 24
69.		młyn, XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Brzeźnica ul. Lesna
70.		dawny dwór, XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Grzegorzowice ul. Powstańców Śl. 21b
71.		kapliczka domkowa, lata 30-ste XX w	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Grzegorzowice Kolonia Gacki
72.		kapliczka domkowa, XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Grzegorzowice ul. Powstańców Śl. 36
73.		kapliczka domkowa, 1 poł. XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Grzegorzowice ul. Powstańców Śl. 6
~~74.~~		~~kapliczka domkowa, 1 poł. XIX w.~~	~~wpis do gminnego rejestru zabytków~~	~~Grzegorzowice ul. Powstańców~~
75.		kapliczka domkowa, pocz. XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Ligota Książęca ul. Adama Asnyka w pobliżu posesji nr 30
76.		kapliczka domkowa, XVIII/XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Ponięcice ul. Łąkowa w pobliżu posesji nr 42
77.		kapliczka domkowa, XIX w.	wpis do gminnej ewidencji zabytków	Ponięcice ul. Łąkowa 9
78.		krzyż pokutny ok. XIV w.	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków	Grzegorzowice, ul. Powstańców Śl. 33

Źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

6. Zespoły najcenniejszych zabytków ruchomych na terenie gminy

Gmina Rudnik nie posiada inwentaryzacji zabytków ruchomych. W Miejscowych Planach Zagospodarowania ujęto propozycje takich obiektów.

7. Krajobraz kulturowy

Krajobraz kulturowy to przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze (art. 3, pkt. 14 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). W celu jego ochrony oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej cytowana wyżej ustawa przewiduje ochronę poprzez wpis do rejestru zabytków cennych kulturowo struktur przestrzennych – układów urbanistycznych i ruralistycznych oraz krajobrazów kulturowych (art. 6 ust. 1, pkt. 1 lit. a i b). Ochrona krajobrazu kulturowego powinna być komplementarna dla form ochronnych krajobrazu przyrodniczego wynikających ze stosownych przepisów o ochronie przyrody.

Obszar gminy nie posiada krajobrazów kulturowych ujętych w GEZ. W Miejscowych Planach Zagospodarowania ujęto propozycje takich obiektów.

8. Zabytki archeologiczne.

8.1. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

Zabytek archeologiczny, to zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów lub zabytek ruchomy, będący tym wytworem (art. 3 pkt. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Zabytki archeologiczne są częścią dziedzictwa kulturowego. Na zasób zabytków archeologicznych składają się zarówno tzw. stanowiska archeologiczne – warstwy kulturowe i obiekty archeologiczne, jak i ruchome zabytki z nich pochodzące i skarby. Europejska konwencja o ochronie archeologicznego dziedzictwa kulturowego uznaje je jako źródło „zbiorowej pamięci europejskiej i instrument dla badań historycznych i naukowych”.

stanowiska archeologiczne				
1	10-14	nieokreślone; ślad osad.	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Sławików
2	2	nieokreślone;	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Sławików
3	8	ślad osadniczy	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Sławików
4	1-7	nieokreślone; grodzisko;	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Jastrzębie

5	66-68	nieokreślone;	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Szonowice
6	73	śląd osadniczy	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Brzeźnica
7	88- 100	osada; nieokr.; nieokr.; luźne	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Czerwięcice
8	29-35	nieokr.; zamek; nieokr.; nieokr.; cmentarzysko ciałopalne	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Ponięcice
9	23	śląd osadniczy	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Ponięcice
10	22	śląd osadniczy.; śląd osadniczy	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Ponięcice
11	24	śląd osadniczy	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Ponięcice
12	54	śląd osadniczy	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Szonowice
13	25	śląd osadniczy; śląd osadniczy	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Ponięcice
14	27	śląd osadniczy	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Ponięcice
15	3	śląd osadniczy; śląd osadniczy; śląd osadniczy; nieokreślone	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Sławików
16	23	śląd osadniczy; nieokreślone;	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Grzegorzowice
17	31	śląd osadniczy	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Grzegorzowice
18	5	nieokreślone; śląd osadniczy	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Strzybnik
19	26	nieokreślone; śląd osadniczy;	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Grzegorzowice
20	29	nieokreślone; śląd osadniczy;	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Grzegorzowice
21	30	nieokreślone; nieokreślone	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Grzegorzowice
22	33	śląd osadniczy	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Grzegorzowice
23	53	osada; śląd osadniczy	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Łubowice
24	34	śląd osadniczy	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Grzegorzowice
25	35-47	osada	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Grzegorzowice
26	54-60	osada; śląd osadniczy; skarb; nieokreślone; nieokreślone	wpis do wojewódzkiego rejestru zabytków- stanowiska archeologiczne	Łubowice

8.2. Wykaz stanowisk o własnej formie krajobrazowej.

Na terenie gminy stanowiskami o własnej formie krajobrazowej są wyżej wymienione stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.

8.3. Zestawienie liczbowe zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych

Poniższa tabela prezentuje zasoby archeologicznego dziedzictwa kulturowego na terenie gminy

GMINA Kategorie faktów osadniczych w obrębie stanowisk								Ogólna ilość stan. archeo.
Grodziska	Zamki	Cmentarzyska całopalne	Osady	Skarby	Ślady osadnicze	Inne	Ilość Faktów osadn.	
1	1	2	4	1	23	18	27	60

9. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego.

9.1. Stan zachowania i obszary największego zagrożenia zabytków ruchomych

9.1.1. Stan zachowania zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków.

Lp.	Obiekt/zespół obiektów	Miejscowość	stan zabytku
1	Ruina Dworu z 2 połowy XVII w	Brzeźnica	0
2	Spichlerz dworski	Brzeźnica	3
3	Zespół pałacowo-parkowy – pałac z 1898 roku w stylu uproszczonego neoklasycyzmu, stodoła i park pałacowy	Czerwięcice	4
4	Kościół parafialny pod wezwaniem świętej Anny	Gamów	4
5	Zespół pałacowo-parkowy- pałacyk z drugiej połowy XIX wieku w stylu romantyzmu niemieckiego z elementami neogotyku angielskiego, oficyna koniec XIX wieku z elementami neogotyku i park o charakterze krajobrazowym XVIII wieku	Jastrzębie	5
6	Dawna szkoła (obecnie dom mieszkalny) przy ul. Raciborskiej 35	Jastrzębie	4
7	~~Spichlerz przy domu nr 24 (przeniesiony)~~	~~Ligota Książęca~~	
8	Pałac z trzeciej ćwierci XIX wieku, murowany	Modzurów	4
9	Kościół parafialny świętego Jerzego, z 1846 roku, projekt J.Linke, murowany	Sławików	5
10	Cztery kaplice cmentarne z około połowy XIX wieku, murowane	Sławików,	4
11	Ruina pałacu	Sławików ,	0
12	Spichlerz położony na terenie zespołu pałacowo-parkowego z 1815 roku, drewniany	Strzybnik	3
13	nieokreślone; ślad osad.	Sławików	4
14	nieokreślone;	Sławików	4
15	śląd osadniczy	Sławików	4

16	nieokreślone; grodzisko;	Jastrzębie	4
17	nieokreślone;	Szonowice	4
18	śląd osadniczy	Brzeźnica	4
19	osada; nieokr.; nieokr.; luźne	Czerwięcice	4
20	nieokr.; zamek; nieokr.; nieokr.; cmentarzysko ciałopalne	Ponięcice	4
21	śląd osadniczy	Ponięcice	4
22	śląd osadniczy.; ślad osadniczy	Ponięcice	4
23	śląd osadniczy	Ponięcice	4
24	śląd osadniczy	Szonowice	4
25	śląd osadniczy; ślad osadniczy	Ponięcice	4
26	śląd osadniczy	Ponięcice	4
27	śląd osadniczy; ślad osadniczy; ślad osadniczy; nieokreślone	Sławików	4
28	śląd osadniczy; nieokreślone; nieokreślone	Grzegorzowice	4
29	śląd osadniczy	Grzegorzowice	4
30	nieokreślone; ślad osadniczy	Strzybnik	4
31	nieokreślone; ślad osadniczy; nieokreślone	Grzegorzowice	4
32	nieokreślone; ślad osadniczy; nieokreślone	Grzegorzowice	4
33	nieokreślone; nieokreślone	Grzegorzowice	4
34	śląd osadniczy	Grzegorzowice	4
35	osada; ślad osadniczy	Łubowice	4
36	śląd osadniczy	Grzegorzowice	4
37	osada	Grzegorzowice	4
38	osada; ślad osadniczy; skarb; nieokreślone; nieokreślone	Łubowice	4
39	zagroda typu frankońskiego, poł. XIX w.	Jastrzębie	3
40	budynek mieszkalny, 2 poł. XIX w.	Jastrzębie	3
41	budynek mieszkalny, 1920 r.	Jastrzębie	3
42	budynek mieszkalny, 1832 r.	Jastrzębie	3
43	budynek mieszkalny, XIX/XX w.	Jastrzębie	3
44	budynek mieszkalny XIX/XX w.	Jastrzębie	3
45	budynek mieszkalny, XIX/XX w.	Jastrzębie	3
46	kapliczka przydrożna, XIX/XX w.	Jastrzębie	4
47	zagroda typu frankońskiego, poł. XIX w.	Jastrzębie	3

48	dworek, XIX w.	Szonowice	3
49	obora, XIX w.	Szonowice	3
50	kapliczka murowana, koniec XIX w.	Szonowice	4
51	budynek mieszkalny, pocz. XX w.	Czerwięcice	3
52	kapliczka cmentarna, koniec XVII w.	Czerwięcice	4
53	cmentarz parafialny	Czerwięcice	4
54	kapliczka domkowa murowana, 2 poł. XIX w.	Czerwięcice	1
55	budynek dworski-oficyna, koniec XIX w.	Czerwięcice	2
56	kościół parafialny p. w Narodzenia NMP wraz z otoczeniem, XIX w.	Łubowice	4
57	układ pałacowo-parkowy, 2 poł. XIX w.	Łubowice	3
58	cmentarz nieczynny	Łubowice	5
59	kapliczka św. Nepomucena, pocz. XX w.	Łubowice	4
60	spichlerz na terenie d. gosp. przypałacowego, koniec XIX w.	Modzurów	3
61	obora na terenie d. gosp. przypałacowego, pocz. XX w.	Modzurów	3
62	kościół parafialny p. w sw. Trójcy, koniec XIX w.	Modzurów	4
63	kapliczka cmentarna, koniec XIX w.	Modzurów	3
64	budynek mieszkalny, poł. XX w.	Modzurów	4
65	budynek mieszkalny, poł. XX w.	Modzurów	4
66	mauzoleum przypałacowe. 1 poł. XIX w.	Modzurów	2
67	kapliczka, poł. XIX w.	Modzurów	1
68	budynek mieszkalny nr 1	Kolonia Strzybnik	4
~~69~~	~~zagrody typu francuskiego, poł. XIX w.~~	~~Gamów~~	
70	kapliczka słupowa z rzeźbą św. Jana Nepomucena, 1 poł. XIX w.	Gamów	4
71	kapliczka szafkowa, XX w.	Gamów	3
72	kapliczka domkowa murowana, XIX w.	Gamów	3
73	kapliczka cmentarna	Gamów	3
74	kapliczka domkowa murowana, XIX w.	Gamów	3
75	kapliczka	Gamów	3
76	kapliczka domkowa murowana	Gamów	3
77	budynek gospodarczy- teren d. dworu, XIX w.	Strzybnik	1
78	kuźnia- teren d. dworu, pocz. XX w.	Strzybnik	1
79	budynek mieszkalny, pocz. XX w.	Strzybnik	3

80	mauzoleum	Strzybnik	1
81	dwór	Strzybnik	0
82	gorzelnia-teren d. dworu	Rudnik	1
83	oficyna pałacowa- teren d. dworu	Rudnik	1
84	obora- teren d. dworu	Rudnik	1
85	pałac	Rudnik	1
86	kapliczka domkowa, XVIII/XIX w.	Rudnik	4
87	kapliczka domkowa, XVIII/XIX w.	Rudnik	4
88	budynki mieszkalne, XIX/XX w.	Rudnik	4
89	plebania, XIX/XX w.	Rudnik	4
90	kościół parafialny p. w. św. Katarzyny, XIX/XX w.	Rudnik	4
91	kaplica cmentarna	Rudnik	4
92	zagroda typu frankońskiego, XIX/XX w.	Rudnik	3
93	kaplica, XIX w.	Brzeźnica	4
94	kapliczka domkowa murowana, XIX w.	Brzeźnica	4
95	młyn, XIX w.	Brzeźnica	4
96	dawny dwór, XIX w.	Grzegorzowice	4
97	kapliczka domkowa, lata 30-ste XX w	Grzegorzowice	4
98	kapliczka domkowa, XIX w.	Grzegorzowice	4
99	kapliczka domkowa, 1 poł. XIX w.	Grzegorzowice	4
~~100~~	~~kapliczka domkowa, 1 poł. XIX w.~~	~~Grzegorzowice~~	
101	kapliczka domkowa, pocz. XIX w.	Ligota Książęca	4
102	kapliczka domkowa, XVIII/XIX w.	Ponięcice	4
103	kapliczka domkowa, XIX w.	Ponięcice	4
104	krzyż pokutny ok. XIV w.	Grzegorzowice,	3

LEGENDA:

Bardzo zły - 0, Zły - 1, Dostateczny - 2, Dobry - 3, Bardzo dobry - 4, Wzorcowy - 5.

9.1.2. Stan zachowania zabytków ruchomych w gminie Rudnik.

Zabytki ruchome w większości znajdują się w kościołach i są pod opieką proboszczów.

9.1.3. Stan zachowania dziedzictwa archeologicznego oraz istotne zagrożenia dla zabytków archeologicznych

Stanowiska archeologiczne nie wpisane do rejestru zabytków, ujawnione ostatnio podczas badań, przy budowie kanalizacji w Rudniku stanowią grupę, która składa się na archeologiczne dziedzictwo kulturowe. Najlepiej zachowane są stanowiska archeologiczne położone na nieużytkach,

terenach niezabudowanych oraz terenach zalesionych. Jak choćby w Modzuruwie, Ponięcicach, Brzeźnicy czy też Grzegorzowicach.

W myśl art. 6 pkt. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568) wszystkie zabytki archeologiczne – bez względu na stan zachowania podlegają ochronie i opiece.

Aktualnie zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych są inwestycje budowlane i rolnicze. Istotne zagrożenie dla zachowania substancji zabytkowej stanowisk archeologicznych zlokalizowanych w obrębie pól uprawnych stanowi głęboka orka. Niektóre zagrożenia pojawiły się w ciągu ostatnich lat, jak na przykład działalność tzw. poszukiwaczy skarbów z wykrywaczami metali, których rozmiarów nie potrafimy ocenić. Działalność ta szczególnie zagraża zabytkom nieruchomym zlokalizowanym na terenie gminy. Wiele zagrożeń wynika z przyspieszonego rozwoju gospodarczego – budowa kanalizacji, dróg, budowy domów. A zatem podstawowym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych oraz nawarstwień kulturowych są wszelkie inwestycje związane z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, które wymagają prowadzenia prac ziemno-budowlanych.

Aby zapobiec zniszczeniu stanowisk archeologicznych, prace ziemne prowadzone w strefie ochrony stanowisk archeologicznych, wymagają prowadzenia prac archeologicznych w zakresie uzgodnionym z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Przebudowa układów urbanistycznych, ruralistycznych i założeń pałacowo-parkowych prowadzi często do naruszenia średniowiecznych i nowożytnych nawarstwień kulturowych. W związku z tym wszystkie prace ziemne wymagają jednoczesnego prowadzenia badań archeologicznych. Wyniki badań często stanowią jedyną dokumentację następujących po sobie epizodów osadniczych na tym terenie. Pozwalają skorygować, uszczegółowić i potwierdzić dane ze źródeł pisanych. Pozyskany w trakcie badań materiał ruchomy umożliwia uzupełnienie danych o kulturze materialnej mieszkańców. Przykładem jest Sprawozdanie z badań archeologicznych w formie nadzoru nad pracami ziemnymi związanymi z budową kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rudnik, autorstwa mgr Wiktorii Stangret.

Zagrożeniem dla dziedzictwa archeologicznego jest też rozwój turystyki zwłaszcza. Tereny te atrakcyjne pod względem rekreacyjnym obecnie, często były również zasiedlane przez ludzi w pradziejach i wczesnym średniowieczu. Dostęp do wody, który stanowił podstawę egzystencji osadniczej umożliwiał tworzenie licznych osad o metryce sięgającej od epoki kamienia po czasy nowożytne.

Rozwój przemysłu, turystyki, budownictwa mieszkaniowego, może stanowić istotne zagrożenie dla zabytków archeologicznych, dlatego ważne jest wypełnianie przez inwestorów wymogów konserwatorskich określonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

9.1.4. Obszary największego zagrożenia dla zabytków w gminie.

a) nieruchomości

Najbardziej narażone na kradzieże są budowle pałaców, folwarków i zabudowań folwarcznych. W przeważającej większości nieczynne i nie zagospodarowane, ulegają postępującej degradacji. Wiele z nich jest nieogrodzonych więc z uwagi na łatwy dostęp oraz na zarośnięcie samosiejkami i licznymi krzewami, są zagrożone kradzieżą.

Brak szczegółowych zapisów dotyczących ochrony historycznych założeń ruralistycznych, zespołów folwarcznych, wspomnianych wyżej cmentarzy i parków nie wpisanych do rejestru zabytków oraz pojedynczych obiektów architektury spowodować może nieodwracalne, daleko idące przekształcenia przestrzenne, kubaturowe, materiałowe oraz architektoniczne krajobrazu kulturowego gminy. Znacznym zagrożeniem dla wpisanych do rejestru zabytków, jest degradacja zabytkowej substancji spowodowana wymogami współczesnej cywilizacji. Wymiana historycznej tkanki budynków w postaci oryginalnych drewnianych stolarek okiennych i drzwiowych, ceramicznego pokrycia dachowego, a także pozbawianie budynków ich pierwotnych dekoracji architektonicznych negatywnie wpływa nie tylko na same obiekty, ale także na zabytkowe wnętrza miejscowości. Podobne problemy związane z wystrojem elewacji dotyczą także charakterystycznej zabudowy wiejskiej i folwarcznej. Zagrożenia te związane są nie tylko z wymianą stolarek okiennych i drzwiowych, ale także powiązane niejednokrotnie z powiększeniami otworów okiennych bądź ich zamurowaniami, a także niekontrolowanymi rozbudowami zniekształcając w ten sposób zabytkowy wizerunek zabudowy.

b) archeologicznych

Największym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych oraz nawarstwień kulturowych na terenie gminy, są jak już wspomniano wcześniej, wszelkie inwestycje związane z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, które wymagają prowadzenia szeroko płaszczyznowych prac ziemno-budowlanych. Należą do nich między innymi planowane na najbliższe lata inwestycje:

- budowa kanalizacji
- budowa światłowodów

„W celu ochrony stanowisk archeologicznych i nawarstwień kulturowych podczas inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, należy ujmować zagadnienia związane z ochroną zabytków archeologicznych w planach zagospodarowania przestrzennego, warunkach zabudowy i inwestycjach celu publicznego oraz respektować zapisy dotyczące ochrony zabytków archeologicznych w opiniach i decyzjach Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków”

9.2. Uwarunkowania wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy zostało przyjęte uchwałą Nr XVIII/131/2012 Rady Gminy Rudnik z dnia 25 kwietnia 2012r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rudnik.

9.3. Uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy

Obowiązuje 14 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów miejscowości w gminie, z których każdy posiada zapisy dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego. Zapisy poszczególnych uchwał dotyczących Zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury podjętych 29 marca 2009 roku.

Poniżej Rozdziały mówiące o poszczególnych miejscowościach.

9.3.1. Rudnik

Rozdział 5

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

§ 11

Dla obszaru objętego planem ustala się zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z ustanowionymi, odrębnymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie oraz z ustaleniami określonymi w przepisach niniejszego rozdziału.

§ 12

Specjalistyczny nadzór archeologiczny przy większych pracach ziemnych w obszarach, gdzie dotychczas nie stwierdzono występowania stanowisk archeologicznych, a w przypadku natrafienia na pozostałości archeologiczne przy prowadzeniu prac ziemnych – wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych w celu udokumentowania znalezisk, profili, itp., zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, o ile nie jest inaczej regulowany w pozostałych przepisach niniejszej uchwały.

§ 13

Ustala się strefę ochrony konserwatorskiej w granicach określonych w części graficznej 1a.

2. Strefa ochrony konserwatorskiej obejmuje:

- 1) układ pałacowo-parkowy z oficyną pałacową i częścią gospodarczą – starą gorzelnią i oborą;
- 2) kościół parafialny p.w. św. Katarzyny z otoczeniem (w granicach wydzielonej działki);
- 3) obiekty o wartościach zabytkowych – budynki mieszkalne oraz zagrodę typu „frankońskiego”, przekształconą;

zgodnie z poniższym wykazem obiektów:

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1.	Pałac Oficyna pałacowa Gorzelnia Obora	ul. Sylwestra ul. Sylwestra ul. Sylwestra ul. Sylwestra	XVIII/XIX wiek, XVIII/XIX wiek.
2	Kościół parafialny p.w. św. Katarzyny	ul. Sylwestra	XIX/XX wiek.
3	Plebania	ul. Sylwestra 15	XIX/XX wiek.
4	Budynek mieszkalny	ul. Sylwestra 5	XIX/XX wiek.
5	Budynek mieszkalny	ul. Sylwestra 7	XIX/XX wiek.
6	Budynek mieszkalny	ul. Sylwestra 9	XIX/XX wiek.
7	Zagroda typu frankońskiego, przekształcona (zachowany wyłomek)	ul. Sylwestra 41	XIX/XX wiek.

3. Dla strefy ochrony konserwatorskiej ustala się:

- 1) restaurację i modernizację techniczną obiektów, o których mowa w ustępie 2 odpowiednio - wszelkie prace wymagają uzyskania opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; restaurację i konserwację zieleni historycznego parku przypałacowego, w tym usunięcia elementów zniekształcających historyczny układ – wszelkie prace wymagają uzyskania opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- dopuszcza się realizację nowych obiektów, związanych wyłącznie z przeznaczeniem podstawowym oraz uzupełniającym terenów oznaczonych symbolami A1UT i A4UP, z zastrzeżeniem dostosowania gabarytów do skali obiektów chronionych – wszelkie prace w tym zakresie wymagają uzyskania opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;

restaurację i modernizację techniczną obiektów dawnej zabudowy, w tym typu frankońskiego (wyłomka), o których mowa w ustępie 2 pkt.3, z dopuszczeniem przebudowy (wymiany kubatury) obiektów gospodarczych - wszelkie prace, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji, wymagają uzyskania opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; wszelkie prace ziemne powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym, a w przypadku odstonięcia zabytkowych relikwów, przerwane celem przeprowadzenia specjalistycznych badań i udokumentowania znalezisk, zgodnie z warunkami pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

4. Ustala się ochronę zachowanych elementów zabytkowych.

Zachowane elementy zabytkowe oznaczone odpowiednio w części graficznej 1a stanowią:

- a) cmentarz parafialny,
- b) obiekty ruchome – krzyże, kapliczki przydrożne.

Dla zachowanych elementów zabytkowych ustala się:

- 1) zachowanie zieleni, układu kompozycyjnego i nagrobków sprzed 55 lat na cmentarzu parafialnym – wszelkie zmiany wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- 2) zachowanie z dopuszczeniem restauracji i modernizacji technicznej obiektów ruchomych (zgodnie z poniższym wykazem) – wszelkie prace, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

Lp.	OBIEKT	ADRES	OKRES
1.	Krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie z niszą, w której stoi figura Matki Boskiej Bolesnej,	przy kościele p.w. św. Katarzyny	II połowa XIX wieku
1a	Krzyż z żeliwną pasyjką,	przedłużenie ul. Słonecznej w polu	
2.	Kapliczka domkowa, murowana z cegły otynkowana, wewnątrz ludowa, drewniana figura św. Floriana,	ul. Sylwestra 41	XVIII/XIX wiek
3.	Kapliczka domkowa, murowana z cegły, otynkowana, wewnątrz figura św. Jana Nepomucena,	ul. Sylwestra 3	XVIII/XIX wiek
4.	Kaplica cmentarna.	cmentarz parafialny	XIX wiek

Ustala się strefę o rozpoznanej zawartości relikwów archeologicznych i oznacza symbolem „W”.

Strefa, o której mowa w ustępie 7 obejmuje stanowiska archeologiczne nie wpisane do rejestru zabytków, w granicach określonych w części graficznej 1a, zgodnie z poniższym wykazem:

Lp.	Nr stanowiska	Miejscowość	Określenie obiektu nie wpisanego do rejestru zabytków	Czas powstania
1	29	Rudnik	śląd osadniczy	pradzieje
2	28	Rudnik	nieokreślone, śląd osadniczy	X-XIII w.; pradzieje
3	30	Rudnik	śląd osadniczy	epoka kamienia
4	32	Rudnik	nieokreślone	neolit, kultura łużycka XIII w., pradzieje
5	33	Rudnik	nieokreślone	neolit, XIII-XIV w., pradzieje
6	34	Rudnik	śląd osadniczy, nieokreślone	neolit, kultura łużycka późny okres wpływów rzymskich, X-XIII w., średniowiecze, pradzieje
7	31	Rudnik	śląd osadniczy, pradzieje	Neolit, okres wpływów rzymskich., kultura przeworska., średniowiecze, pradzieje
8	106	Rudnik	nieokreślone	neolit
9	105	Rudnik	nieokreślone	pradzieje

Dla strefy o rozpoznanej zawartości relikwów archeologicznych „W” ustala się:

ochronę stanowisk archeologicznych, o których mowa w ustępie 8, – wszelkie planowane w ich obrębie prace ziemne winny być poprzedzone badaniami archeologicznymi.

§ 14

1. Ustala się na obszarze objętym planem strefę ochrony krajobrazu w granicach określonych

w części graficznej 1a.

2. Dla strefy ochrony krajobrazu ustala się zachowanie wartościowych elementów krajobrazowo-kompozycyjnych (zwarłego układu wsi, sprzężonego z założeniem pałacowo-parkowym, fragmentów komponowanej sieci dróg, dróg o charakterze alej, zadrzewień).

9.3.2. Strzybnik

Rozdział 5

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

§ 11

Dla obszaru objętego planem ustala się zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z ustanowionymi, odrębnymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie oraz z ustaleniami określonymi w przepisach niniejszego rozdziału.

§ 12

Specjalistyczny nadzór archeologiczny przy większych pracach ziemnych w obszarach, gdzie dotychczas nie stwierdzono występowania stanowisk archeologicznych, a w przypadku natrafienia na pozostałości archeologiczne przy prowadzeniu prac ziemnych – wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych w celu udokumentowania znalezisk, profili, itp., zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, o ile nie jest inaczej regulowany w pozostałych przepisach niniejszej uchwały, o ile nie jest inaczej regulowany w pozostałych przepisach niniejszej uchwały.

§ 13

1. Ustala się strefę ochrony konserwatorskiej w granicach określonych w części graficznej 1a.
2. Strefa ochrony konserwatorskiej obejmuje założenie pałacowo-parkowe, w tym budynek byłej kuźni i wolnostojący zegar słoneczny oraz budynek mauzoleum.
3. Dla strefy ochrony konserwatorskiej ustala się:
  - 1) restaurację i konserwację zieleni historycznego parku przypałacowego oraz restaurację i modernizację techniczną obiektów, o których mowa w ustępie 2 – wszelkie prace wymagają uzyskania opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
  - 2) dopuszcza się realizację nowych obiektów związanych wyłącznie z przeznaczeniem podstawowym oraz uzupełniającym terenu oznaczonego symbolem B1UT, z zastrzeżeniem dostosowania gabarytów do skali obiektów chronionych - wszelkie prace w tym zakresie wymagają uzyskania opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
  - 3) wszelkie prace ziemne powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym, a w przypadku odstonięcia zabytkowych relikwów, przerwane celem przeprowadzenia specjalistycznych badań i udokumentowania znalezisk, zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
4. Ustala się ochronę zachowanych elementów zabytkowych.
5. Zachowane elementy zabytkowe, oznaczone odpowiednio w części graficznej 1a stanowią:
  - 1) obiekty o wartościach zabytkowych;
  - 2) obiekt ruchomy – kapliczka.
6. Dla zachowanych elementów zabytkowych ustala się:
  - 1) restaurację i modernizację techniczną obiektów o wartościach zabytkowych (zgodnie z poniższym wykazem) – wszelkie prace, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	budynek gospodarczy	ul. Długa	XIX w.
2	budynek mieszkalny	ul. Długa 22	Początek XX w.

- 2) zachowanie (z dopuszczeniem drobnych bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji) obiektu ruchomego (zgodnie z poniższym wykazem):

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	kapliczka domkowa, murowana z cegły, otynkowana, wewnątrz drewniana rzeźba św. Jana Niepomucena	ul. Długa 24	XVIII/XIX w.

7. Spichlerz folwarczny – obiekt chroniony prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków położony na terenie oznaczonym symbolem B1RU, podlega rygorom ustanowionych, odrębnych przepisów (nr rejestru zabytku – A/1759/1820/98 z dnia 31.12.1998r.).
8. Ustala się strefę o rozpoznanej zawartości reliktywów archeologicznych i oznacza symbolem „W”.
9. Strefa, o której mowa w ustępie 8 obejmuje stanowisko archeologiczne, nie wpisane do rejestru zabytków w granicach określonych w części graficznej 1a (zgodnie z poniższym wykazem):

L.p.	Nr stanowiska	Miejscowość	Określenie obiektu nie wpisanego do rejestru	Czas powstania
1	23	Strzybnik	śląd osadniczy	X-XIII w.

10. Dla strefy o rozpoznanej zawartości reliktywów archeologicznych „W” ustala się: ochronę stanowiska archeologicznego, o którym mowa w ust.9, wszelkie planowane w jego obrębie prace ziemne winny być poprzedzone badaniami archeologicznymi.

§ 14

- Ustala się strefę ochrony krajobrazu obejmującą całość obszaru objętego niniejszym planem.
- Dla strefy ochrony krajobrazu przyjmuje się zapis ustaleń o następującej treści:
  - zachowanie wartościowych elementów krajobrazowo-kompozycyjnych (w tym pasm zadrzewień, zwartego układu wsi sprzężonego z założeniem pałacowo – parkowym).

9.3.3. Gamów

Rozdział 5

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

§ 11

Dla obszaru objętego planem ustala się zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z ustanowionymi, odrębnymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie oraz z ustaleniami określonymi w przepisach niniejszego rozdziału.

§ 12

Specjalistyczny nadzór archeologiczny przy większych pracach ziemnych w obszarach, gdzie dotychczas nie stwierdzono występowania stanowisk archeologicznych, a w przypadku natrafienia na pozostałości archeologiczne przy prowadzeniu prac ziemnych – wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych w celu udokumentowania znalezisk, profili, itp., zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, o ile nie jest inaczej regulowany w pozostałych przepisach niniejszej uchwały.

§ 13

- Ustala się strefę ochrony konserwatorskiej w granicach określonych w części graficznej 1a.
- Strefa ochrony konserwatorskiej obejmuje:
  - kościół parafialny p.w. św. Anny w granicach wydzielonej działki, chroniony prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków;
  - obiekty o wartościach zabytkowych – zagrody typu „frankońskiego”, w tym częściowo przekształcone; zgodnie z poniższymi wykazami:

L.p.	Obiekt	Adres	Nr rejestru zabytku
1	kościół parafialny p.w. św. Anny	Gamów ul. Długa	AOp-621/59

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	zagrody typu frankońskiego, w tym częściowo przekształcone	Gamów ul. Długa nr 35; 37;	Połowa XIX wieku

- Dla strefy ochrony konserwatorskiej ustala się:
  - obiekty chronione prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków podlegają rygorom ustanowionych, odrębnych przepisów;
  - restaurację i modernizację techniczną obiektów dawnej zabudowy frankońskiej z dopuszczeniem przebudowy (wymiany kubatury) obiektów gospodarczych – wszelkie prace, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
  - wszelkie prace ziemne powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym, a w przypadku odsłonięcia zabytkowych reliktywów, przerwane celem przeprowadzenia

specjalistycznych badań i udokumentowania znalezisk, zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

4. Ustala się ochronę zachowanych elementów zabytkowych.
5. Zachowane elementy zabytkowe, oznaczone odpowiednio w części graficznej 1a stanowią:
  - 1) cmentarz parafialny;
  - 2) obiekty o wartościach zabytkowych;
  - 3) obiekty ruchome – krzyże i kapliczki.
6. Dla zachowanych elementów zabytkowych ustala się:
  - 1) zachowanie zieleni układu kompozycyjnego i nagrobków sprzed 55 lat na cmentarzu parafialnym – wszelkie zmiany wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
  - 2) zachowanie z dopuszczeniem restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach zabytkowych (zgodnie z poniższym wykazem) – wszelkie działania, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	młyn	ul. Długa 4,	

- 3) zachowanie, z dopuszczeniem bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji obiektów ruchomych (zgodnie z poniższym wykazem):

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	Krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie z niszą, w której stoi figura Matki Boskiej Bolesnej	ul. Długa 4	początek XX w
2	Krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie z niszą, w której stoi figura Matki Boskiej Bolesnej	ul. Długa 58	XIX w.
3	Krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie z niszą, w której stoi figura Matki Boskiej Bolesnej	przy ogrodzeniu kościoła parafialnego p.w. św. Anny	II połowa XIX w
4	Krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie	Sławienko	II połowa XIX w
5	Kapliczka słupowa, murowana, otynkowana, wewnątrz rzeźba św. Jana Nepomucena, barokowa	ul. Długa 24	I połowa XIX w
6	Kapliczka szafkowa, drewniana	ul. Długa 63	XX w
7	Kapliczka szafkowa, drewniana	na skraju wsi Sławienko	I połowa XIX w
8	Kapliczka domkowa, murowana z cegły, otynkowana	ul. Kurzydyma	I połowa XIX w
9	Kapliczka szafkowa, murowana, wewnątrz figura św. Antoniego	Sławienko	XIX w
10	Kapliczka domkowa, murowana z cegły	ul. Długa 28	XIX w
11	Kaplica cmentarna	ul. Długa	
12	Kapliczka domkowa murowana z cegły, otynkowana	ul. Długa 36	XIX w
13	Kapliczka	ul. Długa 40	
14	Kapliczka domkowa, murowana w cegły, otynkowana	ul. Długa 33	

7. Ustala się strefę rozpoznanej zawartości reliktywów archeologicznych i oznacza symbolem „W”.
8. Strefa, o której mowa w ustępie 7 obejmuje stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków oraz nie wpisane do rejestru zabytków, w granicach określonych w części graficznej 1a, zgodnie z poniższymi wykazami:

Lp.	Nr stanowiska	Miejscowość	Nr rejestru	Określenie obiektu	Czas powstania
1	5	Gamów	A-90/68	nieokreślonego typu	neolit

Lp.	Nr stanowiska	Miejscowość	Określenie obiektu nie wpisanego do rejestru zabytków	Czas powstania
1	4	Gamów	śląd osadniczy	pradzieje
2	6	Gamów	śląd osadniczy,	kultura łużycka,

		śląd osadniczy, nieokreślone	średniowiecze, pradzieje
--	--	---------------------------------	--------------------------

9. Dla strefy o rozpoznanej zawartości relikwów archeologicznych „W” ustala się: ochronę stanowisk archeologicznych, o których mowa w ust.8, wszelkie planowane w ich obrębie prace ziemne winny być poprzedzone badaniami archeologicznymi, z zastrzeżeniem ust. 10.
10. Stanowiska archeologiczne chronione prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków podlegają rygorom ustanowionych odrębnych przepisów.

9.3.4. Modzurów

Rozdział 5

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

§ 11

Dla obszaru objętego planem ustala się zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z ustanowionymi, odrębnymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie oraz z ustaleniami określonymi w przepisach niniejszego rozdziału.

§ 12

Specjalistyczny nadzór archeologiczny przy większych pracach ziemnych w obszarach, gdzie dotychczas nie stwierdzono występowania stanowisk archeologicznych, a w przypadku natrafienia na pozostałości archeologiczne przy prowadzeniu prac ziemnych – wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych w celu udokumentowania znalezisk, profili, itp., zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, o ile nie jest inaczej regulowany w pozostałych przepisach niniejszej uchwały.

§ 13

1. Ustala się strefę ochrony konserwatorskiej w granicach określonych w części graficznej 1a.
2. Strefa ochrony konserwatorskiej obejmuje:
  - 1) układ pałacowo – parkowy wraz ze zlokalizowanymi w jego obrębie budynkami: mauzoleum, kaplicą z gotyckim oknem i maswerkiem, grobami oraz oborą i spichlerzem, (w tym pałac chroniony prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków);
  - 2) kościół parafialny p.w. św. Trójcy wraz z otoczeniem (w granicach wydzielonej działki), zgodnie z poniższymi tabelami:

L.p.	Obiekt	Adres	Nr rejestru zabytku
1	Pałac z trzeciej ćwierci XIX w., murywany	Modzurów ul. Słowackiego 2	A/OP-654/59

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	Mauzoleum przypałacowe	Modzurów ul. Słowackiego	I połowa XIX w
2	Kaplica z gotyckim oknem i maswerkiem, grobami	Modzurów ul. Słowackiego	połowa XIX w
3	Obora na terenie dawnego gospodarstwa przypałacowego	Modzurów ul. Słowackiego	początek XX w (1904 rok)
4	Spichlerz na terenie dawnego gospodarstwa przypałacowego	Modzurów ul. Słowackiego	koniec XIX w
5	Kościół p.w. św. Trójcy wraz z otoczeniem	ul. ks. Strzybnego	koniec XIX w

11. Dla strefy ochrony konserwatorskiej ustala się:
  - 1) obiekt chroniony prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków podlega rygorom ustanowionych, odrębnych przepisów;
  - 2) restaurację i modernizację techniczną obiektów, o których mowa w ustępie 2 (z zastrzeżeniem punktu 1 niniejszego ustępu) – wszelkie prace, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw, w tym wymiany instalacji wymagają uzyskania opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
  - 3) dopuszcza się realizację nowych obiektów związanych wyłącznie z przeznaczeniem podstawowym oraz uzupełniającym terenu oznaczonego symbolem D1UT, z zastrzeżeniem dostosowania gabarytów do skali obiektów chronionych - wszelkie prace w tym zakresie wymagają uzyskania opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
  - 4) restaurację i konserwację zieleni historycznego parku przypałacowego – wszelkie prace wymagają uzyskania opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;

5) wszelkie prace ziemne powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym, a w przypadku odsłonięcia zabytkowych relikwów, przerwane celem przeprowadzenia specjalistycznych badań i udokumentowania znalezisk, zgodnie z warunkami pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

12. Ustala się ochronę zachowanych elementów zabytkowych.

13. Zachowane elementy zabytkowe, oznaczone odpowiednio w części graficznej 1a stanowią:

- 1) cmentarz parafialny;
- 2) cmentarz parafialny nieczynny;
- 3) obiekty o wartościach zabytkowych;
- 4) obiekty ruchome – krzyże i kapliczka, figura św. Jana Nepomucena.

14. Dla zachowanych elementów zabytkowych ustala się:

- 1) zachowanie zieleni, układu kompozycyjnego i nagrobków sprzed 55 lat na cmentarzu parafialnym – wszelkie zmiany wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- 2) zachowanie zieleni, układu kompozycyjnego z krzyżem na cmentarzu parafialnym nieczynnym;
- 3) zachowanie z dopuszczeniem restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach zabytkowych (zgodnie z poniższym wykazem) – wszelkie prace za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

Lp.	Obiekt	Adres	Okres
1	budynek mieszkalny	ul. Słowackiego 2	początek XX w
2	budynek mieszkalny	ul. Słowackiego 4	początek XX w

4) zachowanie, wszelkie działania za wyjątkiem bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji obiektów ruchomych (zgodnie z poniższym wykazem), wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

Lp.	Obiekt	Adres	Okres
1	krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie z niszą, w której stoi figura Matki Boskiej Bolesnej	przy kościele p.w. św. Trójcy ul. Ks. Strzybnego	koniec XIX w
2	krzyż metalowy	przy wjeździe do byłego PGR ul. Słowackiego	XX w
3	krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie z niszą, w której stoi figura Matki Boskiej Bolesnej	ul. 22 Lipca 1	Koniec XIX w.
4	Kapliczka cmentarna	ul. Ks. Strzybnego cmentarz parafialny	Koniec XIX w.
5	Figura św. Jana Nepomucena, drewniana na ceglany postumencie o cechach barokowych	przy wjeździe do byłego PGR ul. Słowackiego	XIX w.

15. Ustala się strefę o rozpoznanej zawartości relikwów archeologicznych „W”.

16. Strefa, o której mowa w ustępie 7 obejmuje stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków oraz nie wpisane do rejestru zabytków, w granicach określonych w części graficznej 1a, zgodnie z poniższymi wykazami:

Lp.	Nr stanowiska	Miejscowość	Nr rejestru	Określenie obiektu	Czas powstania
1	43	Modzurów	A-99/66	Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu	Neolit, okres wczesno-średniowieczny i średnio-wieczny

Lp.	Nr stanowiska	Miejscowość	Określenie obiektu nie wpisanego do rejestru	Czas powstania
1	39	Modzurów	Cmentarzysko	kultura łużycka - III Brąz
2	40	Modzurów	Cmentarzysko ciałopalne	epoka kamienna, epoka brązu, kultura łużycka, okres wpływów rzymskich
3	41	Modzurów	Cmentarzysko ciałopalne	epoka brązu, kultura łużycka
4	42	Modzurów	Cmentarzysko ciałopalne	

9. Dla strefy o rozpoznanej zawartości reliktyw archeologicznych „W” ustala się: ochronę stanowisk archeologicznych, o których mowa w ust.8, wszelkie planowane w ich obrębie prace ziemne winny być poprzedzone badaniami archeologicznymi, z zastrzeżeniem ustępu 10.
3. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków podlegają rygorom, ustanowionych, odrębnych przepisów.

§ 14

1. Ustala się na obszarze objętym planem strefę ochrony krajobrazu.

2. Dla strefy ochrony krajobrazu ustala się:

1) zachowanie wartościowych elementów krajobrazowo-kompozycyjnych (zwartego układu wsi, sprzężonego z założeniem pałacowo-parkowym, fragmentów komponowanej sieci dróg, dróg o charakterze alej, zadrzewień).

9.3.5. Jastrzębie

Rozdział 5

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

§ 11

Dla obszaru objętego planem ustala się zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z ustanowionymi, odrębnymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie oraz z ustaleniami określonymi w przepisach niniejszego rozdziału.

§ 12

Specjalistyczny nadzór archeologiczny przy większych pracach ziemnych w obszarach, gdzie dotychczas nie stwierdzono występowania stanowisk archeologicznych, a w przypadku natrafienia na pozostałości archeologiczne przy prowadzeniu prac ziemnych – wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych w celu udokumentowania znalezisk, profili, itp., zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, o ile nie jest inaczej regulowany w pozostałych przepisach niniejszej uchwały.

§ 13

1. Ustala się strefę pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej w granicach określonych w części graficznej 1a i oznacza symbolem „A”.
2. Strefa pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej „A” obejmuje: zespół pałacowo-parkowy, chroniony prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Nr rejestru zabytku
1	Zespół pałacowo-parkowy: Pałacyk z drugiej połowy XIX wieku w stylu romantyzmu niemieckiego z elementami neogotyku angielskiego, Oficyna, koniec XIX wieku z elementami neogotyku, Park o charakterze krajobrazowym XVIII wiek	Jastrzębie Raciborska 1	A/1433/91

3. Dla strefy pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej „A” ustala się:
- 1) obiekty chronione prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków podlegają rygorom ustanowionych, odrębnych przepisów;
- 2) wszelkie prace ziemne powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym, a w przypadku odstonięcia zabytkowych reliktyw, przerwane celem przeprowadzenia specjalistycznych badań i udokumentowania znalezisk, zgodnie z warunkami pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
4. Ustala się strefę ochrony konserwatorskiej w granicach określonych w części graficznej 1a.
5. Strefa ochrony konserwatorskiej obejmuje obiekty o wartościach zabytkowych, budynki mieszkalne oraz częściowo przekształcone zagrody „typu frankońskiego” zlokalizowane przy ul. Raciborskiej zgodnie z poniższym wykazem:

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 20a	1832 r
2	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 20	1910 r
3	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 33	XIX /XX w
4	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 35	XIX /XX w

5	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 39	XIX /XX w
6	zagroda „typu frankońskiego” (przekształcona)	ul. Raciborska 10, 8a	ok. połowy. XIX w,
7	zagroda „typu frankońskiego” (przekształcona)	ul. Raciborska 19	ok. połowy. XIX w,

6. Dla strefy ochrony konserwatorskiej ustala się:

1) restaurację i modernizację techniczną obiektów, o których mowa w ustępie 5 z dopuszczeniem przebudowy (wymiany kubatury) obiektów gospodarczych – wszelkie prace, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

7. Ustala się ochronę zachowanych elementów zabytkowych.

8. Zachowane elementy zabytkowe, oznaczone odpowiednio w części graficznej 1a stanowią:

1) obiekt o wartościach zabytkowych;

2) obiekty ruchome – krzyże i kapliczka.

3) Dla zachowanych elementów zabytkowych ustala się:

3) restaurację i modernizację techniczną obiektów o wartościach zabytkowych (zgodnie z poniższym wykazem) – wszelkie działania, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	budynek mieszkalny na terenie dawnego folwarku	ul. Raciborska 3,	II połowa XIX w

2) zachowanie, z dopuszczeniem bieżących napraw i remontów obiektów ruchomych (zgodnie z poniższym wykazem):

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie z niszą, w której stoi figura Matki Boskiej Bolesnej	ul. Raciborska 22	XIX/ XX w

2	krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie z niszą, w której stoi figura Matki Boskiej Bolesnej	ul. Raciborska 38	XIX/ XX w
3	kapliczka przydrożna	ul. Raciborska 20a	XIX/ XX w

§ 14

1. Ustala się na obszarze objętym planem strefę ochrony krajobrazu.

2. Dla strefy ochrony krajobrazu ustala się:

1) zachowanie wartościowych elementów krajobrazowo – kompozycyjnych (zwartego układu wsi sprzężonego z założeniem pałacowo – parkowym, zadrzewień)

9.3.6. Ponięćce

Rozdział 5

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

§ 11

Dla obszaru objętego planem ustala się zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z ustanowionymi, odrębnymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie oraz z ustaleniami określonymi w przepisach niniejszego rozdziału.

§ 12

Specjalistyczny nadzór archeologiczny przy większych pracach ziemnych w obszarach, gdzie dotychczas nie stwierdzono występowania stanowisk archeologicznych, a w przypadku natrafienia na pozostałości archeologiczne przy prowadzeniu prac ziemnych – wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych w celu udokumentowania znalezisk, profili, itp., zgodnie z warunkami pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, o ile nie jest inaczej regulowany w pozostałych przepisach niniejszej uchwały.

§ 13

1. Ustala się ochronę zachowanych elementów zabytkowych.

2. Zachowane elementy zabytkowe, oznaczone odpowiednio w części graficznej 1a stanowią:

1) obiekt ruchomy – kapliczki i krzyż.

3. Dla zachowanych elementów zabytkowych ustala się zachowanie z dopuszczeniem restauracji (zgodnie z poniższym wykazem) – wszelkie prace, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów wymagających opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	Kapliczka domkowa murowana z cegły, otynkowana	ul. Łąkowa w pobliżu posesji 42	przełom XVIII/XIX w.
2	Kapliczka domkowa murowana z cegły	ul. Łąkowa 9	XIX w.
3	Krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie	na rozwidleniu ulic Szkolnej i Łąkowej	XIX w.
4	Krzyż marmurowy z postacią Chrystusa na postumencie	na rozwidleniu ul. Łąkowej i Leśnej	II połowa XIX w.

§ 14

1. Ustala się na obszarze objętym planem strefy ochrony krajobrazu.

2. Dla strefy ochrony krajobrazu ustala się:

1) zachowanie wartościowych elementów krajobrazowo-kompozycyjnych (zwartego układu wsi fragmentów dróg o charakterze alej, zadrzewień).

9.3.7. Szonowice

Rozdział 5

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

§ 11

Dla obszaru objętego planem ustala się zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z ustanowionymi, odrębnymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie oraz z ustaleniami określonymi w przepisach niniejszego rozdziału.

§ 12

Specjalistyczny nadzór archeologiczny przy większych pracach ziemnych w obszarach, gdzie dotychczas nie stwierdzono występowania stanowisk archeologicznych, a w przypadku natrafienia na pozostałości archeologiczne przy prowadzeniu prac ziemnych – wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych w celu udokumentowania znalezisk, profili, itp., zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, o ile nie jest inaczej regulowany w pozostałych przepisach niniejszej uchwały.

§ 13

2.3. Ustala się strefę ochrony konserwatorskiej w granicach określonych w części graficznej 1a.

2.4. Strefa ochrony konserwatorskiej obejmuje założenie dworskie przy ul. Słowackiego, w tym obiekty zgodnie z poniższym wykazem:

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	Dwór	ul. Słowackiego	XIX wiek
2	Obora (przy dworze)	ul. Słowackiego	XIX wiek

3. Dla strefy ochrony konserwatorskiej ustala się:

1) zachowanie z dopuszczeniem restauracji i konserwacji zieleni parku oraz modernizację techniczną obiektów, o których mowa w ustępie 2, dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji dawnego założenia dworskiego w zakresie skali obiektów (zachowanie proporcji wysokościowych) – wszelkie prace, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

4. Ustala się ochronę zachowanych elementów zabytkowych.

5. Zachowane elementy zabytkowe, oznaczone odpowiednio w części graficznej 1a stanowią: obiekty ruchome – krzyż i kapliczki.

6. Dla zachowanych elementów zabytkowych ustala się:

1) zachowanie, wszelkie prace, za wyjątkiem bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji obiektów ruchomych (zgodnie z poniższym wykazem), wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie z niszą, w której stoi figura	ul. M. Konopnickiej 8	Koniec XIX wieku

	<i>Matki Boskiej Bolesnej</i>		
2	<i>Kapliczka domkowa, murowana z cegły, częściowo otynkowana z rzeźbą św. Jana Nepomucena</i>	<i>ul. Słowackiego w sąsiedztwie posesji nr 4</i>	<i>XIX wiek</i>
3	<i>Kapliczka murowana z cegły</i>	<i>ul. Obrońców Pokoju 10</i>	<i>koniec XIX wieku</i>

§ 14

1. *Ustala się na obszarze objętym planem strefę ochrony krajobrazu.*
2. *Dla strefy ochrony krajobrazu ustala się:*
  - 1) *zachowanie wartościowych elementów krajobrazowo-kompozycyjnych (zwartego układu wsi sprzężonego z założeniem dworsko-parkowym).*

9.3.8. Czerwięcice**Rozdział 5***Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.*

§ 11

Dla obszaru objętego planem ustala się zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z ustanowionymi, odrębnymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie oraz z ustaleniami określonymi w przepisach niniejszego rozdziału.

§ 12

Specjalistyczny nadzór archeologiczny przy większych pracach ziemnych w obszarach, gdzie dotychczas nie stwierdzono występowania stanowisk archeologicznych, a w przypadku natrafienia na pozostałości archeologiczne przy prowadzeniu prac ziemnych – wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych w celu udokumentowania znalezisk, profili, itp., zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, o ile nie jest inaczej regulowany w pozostałych przepisach niniejszej uchwały.

§ 13

3. *Ustala się strefę pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej w granicach określonych w części graficznej 1a i oznacza symbolem „A”.*
4. *Strefa pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej „A” obejmuje: zespół pałacowo-parkowy, chroniony prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków:*

<i>L.p.</i>	<i>Obiekt</i>	<i>Adres</i>	<i>Nr rejestru zabytku</i>
1	<i>Zespół pałacowo-parkowy: Pałac z 1898 roku w stylu uproszczonego neoklasycyzmu, stodoła, park pałacowy</i>	<i>Czerwięcice Rudnik</i>	<i>A/1650/97 15.11.1997 r</i>

6. *Dla strefy pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej „A” ustala się:*
  - 3) *objekty chronione prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków podlegają rygorom ustanowionych, odrębnych przepisów;*
  - 4) *wszelkie prace ziemne powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym, a w przypadku odsłonięcia zabytkowych relikwów, przerwane celem przeprowadzenia specjalistycznych badań i udokumentowania znalezisk, zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.*
7. *Ustala się ochronę zachowanych elementów zabytkowych.*
8. *Zachowane elementy zabytkowe, oznaczone odpowiednio w części graficznej 1a stanowią:*
  - 4) *cmentarz parafialny wraz z kaplicą cmentarną,*
  - 5) *objekty o wartościach zabytkowych;*
  - 6) *objekty ruchome – krzyże i kapliczka.*
9. *Dla zachowanych elementów zabytkowych ustala się:*
  - 4) *zachowanie zieleni, układu kompozycyjnego i nagrobków sprzed 55 lat na cmentarzu parafialnym – wszelkie zmiany wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;*
  - 5) *zachowanie z dopuszczeniem restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach zabytkowych (zgodnie z poniższym wykazem) – wszelkie działania, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:*

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	budynek mieszkalny	ul. Główna 11	początek XX w
2	budynek mieszkalny (oficyna dworska)	ul. Główna w sąsiedztwie zespołu pałacowo-parkowego	koniec XIX w
3	kapliczka cmentarna	ul. Główna	koniec XVII w

- 3) zachowanie, z dopuszczeniem bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji obiektów ruchomych (zgodnie z poniższym wykazem), wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie	ul. Główna przy kaplicy cmentarnej	II połowa XIX. wieku
2	krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie	ul. Główna (naprzeciwko posesji nr 5)	II połowa XIX. wieku
3	kapliczka domkowa, murowana z cegły, otynkowana, dach namiotowy, zwieńczony latarnią z baniastym hełmem	ul. Główna 12	II połowa XIX. wieku

§ 14

1. Ustala się na obszarze objętym planem strefę ochrony krajobrazu.
2. Dla strefy ochrony krajobrazu ustala się:
  - 2) zachowanie wartościowych elementów krajobrazowo-kompozycyjnych (zwartego układu wsi sprzężonego z założeniem pałacowo-parkowym, fragmentów komponowanej sieci dróg o charakterze alej, zadrzewień).

9.3.9. Lasaki

Rozdział 5

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

§ 11

Dla obszaru objętego planem ustala się zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z ustanowionymi, odrębnymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie oraz z ustaleniami określonymi w przepisach niniejszego rozdziału.

§ 12

Specjalistyczny nadzór archeologiczny przy większych pracach ziemnych w obszarach, gdzie dotychczas nie stwierdzono występowania stanowisk archeologicznych, a w przypadku natrafienia na pozostałości archeologiczne przy prowadzeniu prac ziemnych – wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych w celu udokumentowania znalezisk, profili, itp., zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, o ile nie jest inaczej regulowany w pozostałych przepisach niniejszej uchwały.

§ 13

1. Ustala się ochronę zachowanych elementów zabytkowych.
2. Zachowane elementy zabytkowe, oznaczone odpowiednio w części graficznej 1a stanowiąc obiekty ruchome – krzyże i kapliczkę.
3. Dla zachowanych elementów zabytkowych ustala się:
  - 1) zachowanie, z dopuszczeniem bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji obiektów ruchomych (zgodnie z poniższym wykazem):

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	Krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie z niszą, w której stoi figura św. Jana Nepomucena	ul. Nadodrzańska 22	II połowa XIX w.
2	Kapliczka domkowa, murowana z cegły, otynkowana	ul. Sławikowska 3	II połowa XIX w

9.3.10. Sławików**Rozdział 5****Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.****§ 11**

Dla obszaru objętego planem ustala się zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z ustanowionymi, odrębnymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie oraz z ustaleniami określonymi w przepisach niniejszego rozdziału.

§ 12

Specjalistyczny nadzór archeologiczny przy większych pracach ziemnych w obszarach, gdzie dotychczas nie stwierdzono występowania stanowisk archeologicznych, a w przypadku natrafienia na pozostałości archeologiczne przy prowadzeniu prac ziemnych – wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych w celu udokumentowania znalezisk, profili, itp., zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, o ile nie jest inaczej regulowany w pozostałych przepisach niniejszej uchwały.

§ 13

1. Ustala się strefę ochrony konserwatorskiej w granicach określonych w części graficznej 1a.
2. Strefa ochrony konserwatorskiej obejmuje:
  - 1) układ pałacowo-parkowy wraz z oranżerią;
  - 2) kościół parafialny p.w. św. Jerzego wraz z czterema kaplicami cmentarnymi.
3. Dla strefy ochrony konserwatorskiej ustala się:
  - 1) restaurację i konserwację zieleni historycznego parku przypałacowego, w tym usunięcia elementów zniekształcających historyczny układ – wszelkie prace w tym zakresie wymagają uzyskania opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
  - 2) dopuszcza się realizację nowych obiektów związanych wyłącznie z przeznaczeniem podstawowym oraz uzupełniającym terenu oznaczonego symbolem J1UT, z zastrzeżeniem dostosowania gabarytów do skali obiektów chronionych – wszelkie prace w tym zakresie wymagają uzyskania opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;

3. obiekty chronione prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Nr rejestru zabytku
1.	Ruina pałacu wraz z oranżerią	ul. Parkowa	A/OP-746/64
2.	Kościół parafialny p.w. św. Jerzego z 1846r., murowany	ul. Parkowa 48	A/OP-618/59
3.	Cztery kaplice cmentarne poł. XIX w., murowane	ul. Parkowa r8	A/OP-616/59

podlegają rygorom ustanowionych odrębnych przepisów;

- 4) wszelkie prace ziemne powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym, a w przypadku odsłonięcia zabytkowych relikwów, przerwane celem przeprowadzenia specjalistycznych badań i udokumentowania znalezisk, zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

4. Ustala się ochronę zachowanych elementów zabytkowych.

- 2) Zachowane elementy zabytkowe oznaczone odpowiednio w części graficznej 1a stanowią:
  - 1) cmentarz parafialny;
  - 2) obiekt ruchomy – krzyż.

3) Dla zachowanych elementów zabytkowych ustala się:

- 1) zachowanie zieleni, układu kompozycyjnego i nagrobków sprzed 55 lat na cmentarzu parafialnym – wszelkie zmiany wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- 2) zachowanie z dopuszczeniem restauracji obiektu ruchomego (zgodnie z poniższym wykazem) – wszelkie prac, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

Lp.	OBIEKT	ADRES	OKRES
1.	Krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie z niszą, w której stoi figura Matki Boskiej Bolesnej	ul. Słowackiego	Początek XX w.

- 4) Ustala się strefę o rozpoznanej zawartości relikwów archeologicznych i oznacza symbolem „W”.

- 5) Strefa, o której mowa w ustępie 8 obejmuje stanowisko archeologiczne nie wpisane do rejestru zabytków w granicach określonych w części granicznej 1a, zgodnie z poniższym wykazem:

Lp.	Nr stanowiska	Miejscowość	Określenie obiektu nie wpisanego do rejestru	Czas powstania
1.	9	Sławików	Ślad osadniczy, nieokreślone	Pradzieje, XIII-XIX w.

9. Dla strefy o rozpoznanej zawartości reliktyw archeologicznych „W” ustala się: ochronę stanowisk archeologicznych, o których mowa w ust.8, wszelkie planowane w ich obrębie prace ziemne winny być poprzedzone badaniami archeologicznymi.

§ 14

1. Ustala się na obszarze objętym planem strefę ochrony krajobrazu.
2. Dla strefy ochrony krajobrazu ustala się:
  - 1) zachowanie wartościowych elementów krajobrazowo-kompozycyjnych (zwartego układu wsi, sprzężonego z założeniem pałacowo-parkowym, fragmentów komponowanej sieci dróg, dróg o charakterze alej, zadrzewień).

9.3.11. Grzegorzowice

Rozdział 5

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

§ 11

Dla obszaru objętego planem ustala się zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z ustanowionymi, odrębnymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie oraz z ustaleniami określonymi w przepisach niniejszego rozdziału.

§ 12

Specjalistyczny nadzór archeologiczny przy większych pracach ziemnych w obszarach, gdzie dotychczas nie stwierdzono występowania stanowisk archeologicznych, a w przypadku natrafienia na pozostałości archeologiczne przy prowadzeniu prac ziemnych – wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych w celu udokumentowania znalezisk, profili, itp., zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, o ile nie jest inaczej regulowany w pozostałych przepisach niniejszej uchwały.

§ 13

1. Ustala się ochronę zachowanych elementów zabytkowych.
3. Zachowane elementy zabytkowe, oznaczone odpowiednio w części graficznej 1a stanowią:
  - 1) obiekt o wartościach zabytkowych;
  - 2) obiekty ruchome – krzyże i kapliczki.
4. Dla zachowanych elementów zabytkowych ustala się:
  - 3) zachowanie z dopuszczeniem restauracji i modernizacji technicznej obiektu o wartościach zabytkowych (zgodnie z poniższym wykazem) – wszelkie prace, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	Dawny dwór	ul. Powstańców Śl. 21b	XIX w

- 4) zachowanie, z dopuszczeniem bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji obiektów ruchomych (zgodnie z poniższym wykazem):

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	Krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie z niszą, w której stoi figura Matki Boskiej Bolesnej	ul. Powstańców Śl. 46	II połowa XIX w.
2	Krzyż pokutny z granitu, pochodzący z czasów średniowiecza	ul. Powstańców Śl. 56	średniowiecze
3	Kapliczka domkowa, murowana z cegły,	Grzegorzowice – Gacki	lata 30-te XX w.
4	Kapliczka domkowa, murowana z cegły, otynkowana	ul. Powstańców Śl. 36	XIX w
5	Kapliczka domkowa murowana z cegły, otynkowana	ul. Powstańców Śl. 6	I połowa XIX w.

6	Kapliczka domkowa, murowana w cegły, otynkowana	ul. Powstańców Śl. 7	I połowa XIX w.
---	---	----------------------	-----------------

5. Ustala się strefę rozpoznanej zawartości reliktyw archeologicznych i oznacza symbolem „W”.

6. Strefa, o której mowa w ustępie 4 obejmuje stanowiska archeologiczne nie wpisane do rejestru zabytków, w granicach określonych w części graficznej 1a, zgodnie z poniższymi wykazami:

Lp.	Nr stanowiska	Miejscowość	Określenie obiektu nie wpisanego do rejestru zabytków	Czas powstania
1	22	Grzegorzowice	śląd osadniczy, nieokr., nieokreśl.	neolit, pradziej, średniowiecze
2	32	Grzegorzowice	śląd osadniczy, nieokreślone	X – XIII w. średniowiecze,

7. Dla strefy o rozpoznanej zawartości reliktyw archeologicznych „W” ustala się:

ochronę stanowisk archeologicznych, o których mowa w ust.5 wszelkie planowane w ich obrębie prace ziemne winny być poprzedzone badaniami archeologicznymi.

Ligota Książęca

Rozdział 5

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

§ 11

Dla obszaru objętego planem ustala się zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z ustanowionymi, odrębnymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie oraz z ustaleniami określonymi w przepisach niniejszego rozdziału.

§ 12

Specjalistyczny nadzór archeologiczny przy większych pracach ziemnych w obszarach, gdzie dotychczas nie stwierdzono występowania stanowisk archeologicznych, a w przypadku natrafienia na pozostałości archeologiczne przy prowadzeniu prac ziemnych – wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych w celu udokumentowania znalezisk, profili, itp., zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, o ile nie jest inaczej regulowany w pozostałych przepisach niniejszej uchwały.

§ 13

1. Ustala się ochronę zachowanych elementów zabytkowych.

8. Zachowane elementy zabytkowe, oznaczone odpowiednio w części graficznej 1a stanowią:

1) obiekt ruchomy - kapliczka;

9. Dla zachowanych elementów zabytkowych ustala się:

1) zachowanie, z dopuszczeniem bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji obiektów ruchomych (zgodnie z poniższym wykazem) – wszelkie prace, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	Kapliczka domkowa, murowana w cegły	Ul. Adama Asnyka (w pobliżu posesji nr 30)	początek XIX w

10. Ustala się strefę o rozpoznanej zawartości reliktyw archeologicznych i oznacza symbolem „W”.

11. Strefa, o której mowa w ustępie 4 obejmuje stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków oraz nie wpisane do rejestru zabytków, w granicach określonych w części graficznej 1a, zgodnie z poniższymi wykazami:

Lp.	Nr stanowiska	Miejscowość	Nr rejestru	Określenie obiektu	Czas powstania
1	64	Brzeźnica	A-399/75	osada wielokulturowa	epoka brązu, kultura łużycka, kultura celtycka, średniowiecze

2	51	Łubowice	A-281/70	grodzisko kultury łużyckiej, cmentarzysko przeworskie i osada wczesnośredniowieczna	kultura łużycka, okres wczesno-średniowieczny
---	----	----------	----------	---	---

Lp.	Nr stanowiska	Miejscowość	Określenie obiektu nie wpisanego do rejestru zabytków	Czas powstania
1	61	Ligota Książęca	nieokreślone, nieokreślone	epoka kamienna, średniowiecze

12. Dla strefy o rozpoznanej zawartości reliktyw archeologicznych „W” ustala się: ochronę stanowisk archeologicznych, o których mowa w ust.5, wszelkie planowane w ich obrębie prace ziemne winny być poprzedzone badaniami archeologicznymi, z zastrzeżeniem ustępu 7. Stanowiska archeologiczne chronione prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków podlegają rygorom ustanowionych, odrębnych przepisów.

9.3.13 Łubowice

Rozdział 5

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

§ 11

Dla obszaru objętego planem ustala się zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z ustanowionymi, odrębnymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie oraz z ustaleniami określonymi w przepisach niniejszego rozdziału.

§ 12

Specjalistyczny nadzór archeologiczny przy większych pracach ziemnych w obszarach, gdzie dotychczas nie stwierdzono występowania stanowisk archeologicznych, a w przypadku natrafienia na pozostałości archeologiczne przy prowadzeniu prac ziemnych – wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych w celu udokumentowania znalezisk, profili, itp., zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, o ile nie jest inaczej regulowany w pozostałych przepisach niniejszej uchwały.

§ 13

5. Ustala się strefę ochrony konserwatorskiej w granicach określonych w części graficznej 1a.
6. Strefa ochrony konserwatorskiej obejmuje:
1) układ pałacowo – parkowy;
2) kościół parafialny p.w. Narodzenia N.M.P. wraz z otoczeniem (w granicach wydzielonej działki);
3) cmentarz nieczynny (wokół nieistniejącego kościoła drewnianego);
zgodnie z poniższym wykazem:

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	Układ pałacowo-parkowy	ul. Zamkowa	druga połowa XIX wieku
2	Kościół parafialny p.w. Narodzenia N.M.P. wraz z otoczeniem	ul. Eichendorffa	początek XX wieku
3	Cmentarz nieczynny (wokół nieistniejącego kościoła drewnianego)	ul. Wolności	

10. Dla strefy ochrony konserwatorskiej ustala się:
5) restaurację i konserwację zieleni historycznego parku przypałacowego oraz zachowanie ruiny pałacu, w tym śladów jego nieistniejących fragmentów (z możliwością jej restauracji) – wszelkie prace wymagają uzyskania opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
6) zachowanie z dopuszczeniem restauracji i modernizacji technicznej kościoła parafialnego wraz z otoczeniem – wszelkie prace, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
7) zachowanie zieleni, układu kompozycyjnego i nagrobków na cmentarzu nieczynnym – wszelkie zmiany wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
8) wszelkie prace ziemne powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym, a w przypadku odstonięcia zabytkowych reliktyw, przerwane celem przeprowadzenia specjalistycznych badań i udokumentowania znalezisk, zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
11. Ustala się ochronę zachowanych elementów zabytkowych.

12. Zachowane elementy zabytkowe oznaczone odpowiednio w części graficznej 1a stanowią:

- 5) cmentarz parafialny;
- 6) obiekt ruchomy – kapliczki, w tym cmentarna i krzyż kamienny.

13. Dla zachowanych elementów zabytkowych ustala się:

- 1) zachowanie zieleni, układu kompozycyjnego i nagrobków sprzed 55 lat na cmentarzu parafialnym – wszelkie zmiany wymagają opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- 2) zachowanie, z dopuszczeniem bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji obiektów ruchomych (zgodnie z poniższym wykazem):

Lp.	Obiekt	Adres	Okres
1	Krzyż kamienny	rozwidlenie ul. Łąkowej i Wolności	początek XX w.
2	Kapliczka cmentarna	ul. Eichendorffa	początek XX w.
3	Kapliczka św. Jana Nepomucena	Ul. Wolności 11	początek XX w.

14. Ustala się strefę o rozpoznanej zawartości reliktyw archeologicznych i oznacza symbolem „W”.

15. Strefa, o której mowa w ustępie 7 obejmuje stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków oraz nie wpisane do rejestru zabytków, w granicach określonych w części graficznej 1a, zgodnie z poniższymi wykazami:

Lp.	Nr stanowiska	Miejscowość	Nr rejestru	Określenie obiektu	Czas powstania
1	51	Łubowice	Op-281/70	grodzisko kultury łużyckiej, cmentarzysko przeworskie, osada wczesno - średniowieczna	kultura łużycka, okres wczesnośredniowieczny.

Lp.	Nr stanowiska	Miejscowość	Określenie obiektu nie wpisanego do rejestru zabytków	Czas powstania
1	52	Łubowice	cmentarzysko; grób; nieokreślony; nieokreślony,	IV – V brąz, k. łużycka, okres rzymski, pradzieje, pradzieje,
2	62	Ligota Książęca	śląd osadniczy, osada, osada, osada, śląd osadniczy, śląd osadniczy	neolit, kultura łużycka, kultura celtycka, kultura przeworska, pradzieje, średniowiecze.

9. Dla strefy o rozpoznanej zawartości reliktyw archeologicznych „W” ustala się:

ochronę stanowisk archeologicznych, o których mowa w ust.8, wszelkie planowane w ich obrębie prace ziemne winny być poprzedzone badaniami archeologicznymi, z zastrzeżeniem ust. 10.

10. Stanowiska archeologiczne chronione prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków podlegają rygorom ustanowionych odrębnych przepisów.

9.3.14. Brzeźnica

Rozdział 5

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

§ 11

Dla obszaru objętego planem ustala się zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z ustanowionymi, odrębnymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie oraz z ustaleniami określonymi w przepisach niniejszego rozdziału.

§ 12

Specjalistyczny nadzór archeologiczny przy większych pracach ziemnych w obszarach, gdzie dotychczas nie stwierdzono występowania stanowisk archeologicznych, a w przypadku natrafienia na pozostałości archeologiczne przy prowadzeniu prac ziemnych – wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych w celu udokumentowania znalezisk, profili, itp., zgodnie z warunkami pozwolenia Śląskiego, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, o ile nie jest inaczej regulowany w pozostałych przepisach niniejszej uchwały.

§ 13

1. Ustala się strefę ochrony konserwatorskiej w granicach określonych w części graficznej 1a.

2. Strefa ochrony konserwatorskiej obejmuje:

- 1) założenie dworskie wraz ze spichlerzem;
- 2) obiekt ruchomy: figurę św. Jana Nepomucena z zastrzeżeniem ustępu 3 punktu 2 i 3.

3. Dla strefy ochrony konserwatorskiej ustala się:

- 1) dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji dawnego założenia dworskiego w zakresie skali obiektów (zachowanie proporcji wysokościowych w stosunku do obiektów chronionych prawnie) – wszelkie prace wymagają uzyskania opinii Śląskiego, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach;
- 2) obiekty chronione prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków (zgodnie z poniższym wykazem):

L.p.	Obiekt	Adres	Nr rejestru zabytków
1	Ruina dworu z drugiej połowy XVII wieku	ul. Kozielska	A/Op-651/59
2	Spichlerz dworski	ul. Kozielska	A/1752/1815/98 31.12.1998
3	Figura św. Jana Nepomucena, kamienna, barokowa na postumencie	ul. Kozielska	B Op -169/59

podlegają rygorom ustanowionych, odrębnych przepisów;

- 3) ustala się docelowe przeniesienie figury św. Jana Nepomucena, o którym mowa w punkcie 2 na dawny cmentarz przykościelny (cmentarz nieczynny) w Łubowicach po uzyskaniu pozwolenia konserwatorskiego Śląskiego, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

4. Ustala się ochronę zachowanych elementów zabytkowych.

5. Zachowane elementy zabytkowe oznaczone odpowiednio w części graficznej 1a stanowią:

- 1) obiekty o wartościach zabytkowych;
- 2) obiekty ruchome – krzyż, kaplica przydrożna.

6. Dla zachowanych elementów zabytkowych ustala się:

- 1) zachowanie z dopuszczeniem restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach zabytkowych (zgodnie z poniższym wykazem) – wszelkie prace, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, w tym wymiany instalacji, wymagają opinii Śląskiego, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	Młyn	ul. Leśna	XIX wiek
2	Kaplica	ul. Kozielska równoległa do ul. Leśnej	

- 2) zachowanie z dopuszczeniem restauracji obiektów ruchomych (zgodnie z poniższym wykazem) – wszelkie prace, za wyjątkiem drobnych, bieżących napraw i remontów, wymagają opinii Śląskiego, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Okres
1	Krzyż kamienny z postacią Chrystusa na postumencie z niszą, w której stoi figura Matki Boskiej Bolesnej	ul. Kozielska 10	koniec XIX wieku
2	Kapliczka domkowa, murowana, częściowo otynkowana, cegła klinkier	ul. Kozielska 24	XIX wiek

7. Ustala się strefę o rozpoznanej zawartości relikwów archeologicznych i oznacza symbolem „W”.

8. Strefa, o której mowa w ustępie 7 obejmuje stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków oraz nie wpisane do rejestru zabytków, w granicach określonych w części graficznej 1a, zgodnie z poniższymi wykazami:

L.p.	Nr stanowiska	Miejscowość	Nr rejestru	Określenie obiektu nie wpisanego do rejestru zabytków	Czas powstania
1	64	Brzeźnica	A-399/75	osada wielokulturowa	epoka brązu, kultura łużycka, kultura celtycka – okres lateński, średniowiecze

L.p.	Nr	Miejscowość	Stanowisko	Chronologia
1	73	Brzeźnica	śląd osadniczy	epoka kamienia
2	68	Brzeźnica	nieokreślone; osada; osada	k. łużycka; późny rzym, k. przeworska; średniowiecze
3	70	Brzeźnica	śląd osadniczy, śląd osadniczy	pradzieje, X – XIII w.
4	69	Brzeźnica	nieokreślone, nieokreślone	X – XIII w.; średniowiecze

5	66	Brzeźnica	nieokreślone; osada,	epoka kamienia; wczesne średniowiecze;
6	67	Brzeźnica	osada	średniowiecze
7	65	Brzeźnica	śląd osadniczy	epoka kamienia
8	63	Ligota Książęca	nieokreślone, osada, osada	epoka kamienia; k. Łużycka; pradzieje; XIII – XIV w.
9	72	Brzeźnica	śląd osadniczy; ślad osadniczy; ślad osadniczy	epoka kamienia; k. Łużycka; okres rzymski, k. Przeworska
10	77-79	Brzeźnica	śląd osadniczy	epoka kamienia
			grób; ślad osadniczy; nieokreślone	halsztat, k. Łużycka, pradzieje; okres rzymski

9. Dla strefy o rozpoznanej zawartości relikwów archeologicznych „W” ustala się: ochronę stanowisk archeologicznych, o których mowa w ustępie 8, wszelkie planowane w ich obrębie prace ziemne winny być poprzedzone badaniami archeologicznymi, z zastrzeżeniem ust. 10.
10. Stanowiska archeologiczne chronione prawnie poprzez wpis do rejestru zabytków podlegają rygorom ustanowionych, odrębnych przepisów.

§ 14

1. Ustala się na obszarze objętym planem strefę ochrony krajobrazu w granicach określonych w części graficznej 1a.
2. Dla strefy ochrony krajobrazu ustala się zachowanie wartościowych elementów krajobrazowo-kompozycyjnych (zwartego układu wsi, sprzężonego z założeniem dworsko-parkowym fragmentów komponowanej sieci dróg, dróg o charakterze alej, zadrzewień).

9.4 Uwarunkowania wynikające ze „Strategii Gminy Rudnik”

„Strategia Rozwoju Gminy do 2015 roku”, podjęta została Uchwałą Nr Rady w z dnia Uchwała Nr XVIII/172/04 z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie „Strategii Rozwoju Gminy Rudnik na lata 2004 – 2015” Określa cele strategiczne gminy w tym okresie oraz wizerunek gminy, do którego należy dążyć w perspektywie najbliższych kilkunastu lat. Strategia ujmuje główne kierunki działania samorządu wskazując jednocześnie priorytety tej działalności w najbliższych latach.

Cel strategiczny III.

Rozwój turystyki i rekreacji.

Cele operacyjne:

- III.1. Rozwój agroturystyki.
- III.2. Wyeksponowanie spuścizny historycznej i kulturowej .
- III.3. Stworzenie infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.

Tereny Gminy Rudnik wyróżniają się bardzo bogatymi zasobami środowiska naturalnego (lasy i rzeki) oraz atrakcyjnym ukształtowaniem krajobrazu. Dodatkowym walorem gminy jest niska gęstość zaludnienia, czyste powietrze, cisza oraz lokalizacja licznych zespołów pałacowo-parkowych i atrakcji archeologicznych. Potencjał ten nie jest wystarczająco wykorzystywany jako miejsce rekreacji dla mieszkańców okolicznych miast. Rozwój różnych form usług rekreacyjnych i turystycznych może w istotnym stopniu przyczynić się do aktywizacji gospodarczej mieszkańców gminy. Pobyt w gminie licznych gości z miast wpłynie na rozbudowę usług rynkowych.

Gmina turystyczna powinna zadbać o stworzenie częstych okazji (jarmarki, targi) do zbytu swych produktów, głównie płodów rolnych.

Gmina ma bardzo dobre warunki dla rozwoju działalności gospodarczej w dziedzinie turystyki. Cenne zasoby środowiska przyrodniczego muszą być chronione między innymi poprzez stworzenie odpowiednich warunków dla przybywających do gminy gości. Chodzi tu o wydzielenie terenów na pola namiotowe i biwakowe, pobudowanie parkingów, oznakowanie szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych oznakowanie obszarów prawnie chronionych, wybudowanie obiektów sportowych. Stworzenie odpowiedniej infrastruktury dla turystyki w gminie podniesie poziom usług turystycznych oraz zwiększy zainteresowanie gminą.

Położenie poszczególnych gospodarstw i wsi oraz całej gminy czyni z tego terenu atrakcyjne miejsce na działalność agroturystyczną.

Cele drugiego rzędu:

III.2. Wyeksponowanie spuścizny historycznej i kulturowej.

Nr zadania	Opis zadania	Termin realizacji
III.2 Z-1	Inwentaryzacja istniejących obiektów pałacowo-parkowych wykonana w ramach warsztatów studenckich	2004-2005
III.2 Z-2	Utworzenie skansenu kultury łużyckiej na terenach wykopalisk w Łubowicach, wraz z infrastrukturą towarzyszącą	2006-2015
III.2 Z-3	Utworzenie muzeum eksponującego dziedzictwo historyczno - kulturowe gminy (Izba Pamięci J. Eichendorffa, biskupa Gawliny, wystawy tematyczne)	2008-2015

9.5. Uwarunkowania wynikające z Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rudnik na lata

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Rudnik na lata 2010 – 2013 został wprowadzony Uchwałą Nr III/13/10 Rady Gminy Rudnik z dnia 28 grudnia 2010r. w sprawie zatwierdzenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Rudnik na lata 2010-2013”

Jest to kompleksowy dokument określający ochronę dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody poprzez ochronę przyrody i krajobrazu, lasów, gleb i zasobów kopalin. Szczegółowo opisuje jakość środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne. Ponadto stawia gminie cele i zadania o charakterze systemowym oraz wymienia przedsięwzięcia przedstawione przez gminę do realizacji w latach 2004 – 2011 i ich aspekty finansowe.

Pomniki przyrody - jedna z najstarszych form ochrony wartości przyrodniczych. Według definicji zawartej w ustawie o ochronie przyrody: *”pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów, a w szczególności sędziwych i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych i obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe, jaskinie”*

Status pomnika przyrody może nadać wojewoda (rozporządzenie) lub rada gminy (uchwała).

Na terenie gminy występują następujące pomniki przyrody:

- Decyzja PWRN w Opolu nr RL-op-004/11/70z 8.04.1970 r.

Rozp Woj. Śląskiego nr 39/2003 z dnia 19 grudnia w sprawie wprowadzenia ochrony (Dz. Urz. Z 2003r. nr 117 poz. 3795)

Ponięcice ul. Łąkowa nr 5

Lipa drobnolistna (*Tiliacordota L.*)

- Orzeczenie nr 236 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Opolu z dnia 10.06.1960 r. nr ROP-3/25/60

Rozp Woj. Śląskiego nr 3/2004 z dnia 30 stycznia 2004 w sprawie wprowadzenia ochrony (Dz. Urz. z 2004 r. nr 9 poz. 342)

Strzybnik teren parku

Buk zwyczajny odmiany czerwonolistnej (*Fagus sylvatika L.*)

Inne obiekty posiadające walory przyrodnicze.

zielen towarzysząca obiektom sakralnym- Rudnik, Czerwięcice, Gamów, Łubowice, Modzurów
parki zabytkowe Brzeźnica, Czerwięcice, Jastrzębie, Łubowice, Modzurów, Rudnik, Sławików,
Strzybnik, Szonowice

lipa drobnolistna Rudnik

platan klonolistny Strzybnik

dąb szypułkowy Dolędzin

9.6. Planowane formy ochrony przyrody

- Planuje się przeprowadzenie ponownej aktualizacji rejestru pomników przyrody i ich oznakowanie,
- Planuje się poczynić starania w kierunku rewitalizacji parku Łubowicach

10. Respektowanie wyznaczonych stref ochrony stanowisk archeologicznych

Należy wprowadzać do przygotowywanych dokumentów planistycznych Gminy Rudnik zapis zapewniającego prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego w stosunku do stref występowania stanowisk archeologicznych oraz obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w ewidencji zabytków:

„Prace inwestycyjne, w tym ziemne związane z budownictwem i zagospodarowaniem terenu, w obrębie obszarów chronionych tj. układu urbanistycznego gminy Rudnik, układów ruralistycznych, założeń pałacowo-parkowych, zabytkowych cmentarzy, obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w ewidencji zabytków oraz stref występowania stanowisk archeologicznych, wymagają uzgodnienia z WUOZ w Katowicach, który określi warunki realizacji inwestycji.”

11. Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.

11.1. Gminna ewidencja zabytków.

11.1.1. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków ruchomych wykonywane etapowo

- a) I etap dla obiektów sakralnych do końca 2014 r.,
  - b) II etap dla pozostałych obiektów do końca 2015 r.,
  - c) III etap – zakończenie ewidencji i podjęcie stosownych uchwał, do końca 2016 r.
- określenie stosunków własnościowych i ustalenie szczegółowej lokalizacji z podaniem nr dziełek geodezyjnych obiektów objętych ewidencją
  - przekazanie sołtysom i radnym w każdym sołectwie 1 egz. opracowanych kart adresowych z terenów im podległych
  - systematyczne uzupełnianie kart adresowych o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną
  - rozpoznanie i wprowadzanie do ewidencji zmian powstałych w wyniku rozbiórek, modernizacji i remontów obiektów

- **11.1.2. Inwentaryzacja obiektów tzw. małej architektury (kapliczki, krzyże przydrożne)**

- określenie stosunków własnościowych i ustalenie szczegółowej lokalizacji z podaniem nr działek geodezyjnych
- przygotowanie wniosków o wpisanie najciekawszych obiektów do rejestru zabytków
- nawiązanie współpracy z sąsiednimi gminami i Lokalnymi Grupami Działania w celu utworzenia szlaku kapliczek i krzyży przydrożnych

- **11.1.3. Udostępnianie i promocja zabytków nieruchomych**

- rozpowszechnianie informacji na temat obiektów wpisanych do rejestru zabytków z terenu gminy – na bieżąco, podczas opracowywania folderów promujących gminę, podczas wyjazdów i współpracy z innymi gminami i miastami
- udostępnienie gminnej ewidencji zabytków na stronie internetowej Urzędu Gminy Rudnik
- współpraca z instytucjami wprowadzającymi dodatkowe oznakowania na drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich w celu ułatwienia dojazdu do tych obiektów
- uwzględnienie obiektów zabytkowych przy wyznaczaniu tras turystycznych i ścieżek dydaktycznych gminy

- **11.1.4. Edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego**

- włączenie tematyki ochrony dóbr kultury do zajęć szkolnych w szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzonych przez gminę
- wdrażanie do zajęć szkolnych pojęć związanych z krajobrazem kulturowym gminy i regionu
- informowanie młodzieży szkolnej o zasobach krajobrazu kulturowego gminy, powiatu i województwa
- zorganizowanie w ramach zajęć szkolnych wycieczek krajoznawczych, rowerowych po najciekawszych i najważniejszych miejscach w gminie i powiecie oraz przedstawienie im obiektów zabytkowych

- **11.1.5. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.**

- współdziałanie z Urzędem Ochrony Zabytków w sprawie informowania właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania środków na ich remonty
- aktywne zachęcanie sektora prywatnego do zagospodarowania obiektów zabytkowych
- określenie zasad i możliwości udzielania pomocy finansowej właścicielom remontującym obiekty zabytkowe (wpisane do rejestru zabytków i figurujące w gminnej ewidencji zabytków) w ramach środków zabezpieczonych w budżecie gminy na dany rok (dotacje, ulgi podatkowe)

11.2. Sporządzenie wykazu zespołów i obiektów nieruchomości, stanowisk archeologicznych typowanych do wpisu do rejestru zabytków z terenu gminy w celu uwzględnienia ich w dokumentach planistycznych i inwestycyjnych gminy

- o współpraca z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w sprawie wpisania do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego obiektów nieujętych jeszcze w rejestrze, a reprezentujących duże walory historyczne i stanowiących ważne miejsce w krajobrazie kulturowym gminy,
- Ostateczna lista stanowisk archeologicznych wytypowanych do wpisu do rejestru zostanie ustalona przez WWKZ po wykonaniu przez WUOZ w Katowicach dodatkowych badań weryfikacyjnych stanowisk

11.3. Wyznaczanie stref ochrony stanowisk archeologicznych w dokumentach planistycznych wraz z zapisem zapewniającym prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego

Wyznaczanie stref ochrony stanowisk archeologicznych na załącznikach graficznych respektowanych przy sporządzaniu dokumentów planistycznych gminy oraz wprowadzenie zapisu zapewniającego prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego w stosunku do stref występowania stanowisk archeologicznych oraz obszarów chronionych: „Prace inwestycyjne, w tym ziemne związane z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, w obrębie obszarów chronionych i stref występowania stanowisk archeologicznych, wymagają uzgodnienia z WUOZ, który określi warunki realizacji inwestycji.”

11.4. Sposoby realizacji poszczególnych celów Gminnego programu opieki nad zabytkami.

11.4.1 Obiekty zabytkowe stanowiące własność gminy Rudnik

Pałac w Sławikowie.

Pałac w Sławikowie to eklektyczny budynek wymurowany z cegły, otynkowany, wzniesiony na rzucie wydłużonego prostokąta. Był częściowo podpiwniczony, trzykondygnacyjny, nakryty płaskim dachem. Fasada (elewacja wsch.) 19-osiowa, z centralnym pięcioosiowym ryzalitem, zwieńczonym trójkątnym przyczółkiem z pozostałościami płaskorzeźb, pierwotnie poprzedzonym zniszczonym portykiem kolumnowym. Fasadę zamykają czworoboczne wieże, wciągnięte w obręb korpusu. Elewacja ogrodowa (zach.) powtarza układ fasady, od której odróżnia ją brak portyku i cylindryczne wieżyczki w narożach. Od pd.-wsch. do pałacu dobudowano oranżerię, w formie dwukondygnacyjnej galerii arkadowej, z niewielkim budynkiem w części środkowej, zamkniętym trójkątnymi przyczółkami. Do budynku przylegał podłużny taras prowadzący do parku, pod którym przebiegał istniejący do dziś tunel. Układ wnętrz dwutraktowy, w części budynku z korytarzem pomiędzy traktami. Wnętrza przez lata zaniedbań zostały kompletnie zdewastowane. Przetrwały sklepienia piwnic i część kolebkowych i kolebkowo-krzyżowych sklepień parteru. W niektórych pomieszczeniach przetrwały resztki ozdobnych detali, głowice kolumn, ślady malowideł na ścianach, nisze na rzeźby, oryginalne futryny.

Pałac w Sławikowie jak dotąd nie był przedmiotem kompleksowych badań historyków i archeologów. Czas budowy pałacu oceniają badacze różnie: na koniec XIX w. - Edward Wieczorek w materiale „Racibórz i okolica” (Katowice 1994). W Katalogu Zabytków Sztuki w Polsce dotyczącemu powiatu raciborskiego budynkowi poświęcono tylko kilka zdań, określając czas jego powstania na 3 ćwierć XIX w. Sławik piszący w 1925 r., nie był w stanie ocenić wieku rezydencji, natomiast uważał, że jest jednak zdecydowanie wcześniejszym obiektem. Grzegorz Wawoczny w pracy „Zamki i pałace dorzecza Górnej Odry” budowę pałacu wiąże z Fryderykiem Grzegorzem von Lautensac, który mieszkał w Sławikowie. Bez dokładniejszych badań trudno ustalić właściwy wiek powstania pałacu. Pałac w Sławikowie zaniedbany i doprowadzony do ruiny w czasach Polski Ludowej, nie miał szczęścia w III RP. Pod koniec lat 90-tych ubiegłego wieku nieznani sprawcy rozszabrowali piękne kolumny podtrzymujące portyk przed ryzalitem w elewacji wsch. Pomimo starań i zabezpieczeń trwa dalsza dewastacja obiektu. W 2010 r., w elewacji zachodniej, na północ od ryzalitu osunął się znaczny fragment ściany. W pałacu, w wielu miejscach można znaleźć ślady celowego rozkuwania murów. Od niedawna kolejną formą dewastacji zabytku jest upiększanie jego ścian poprzez malowanie graffiti. W wielu murach pojawiły się niebezpieczne rysy.

Gmina Rudnik, w ramach posiadanych środków przeprowadziła następujące działania: odnowienie muru otaczającego częściowo park, wycinka samosiejek, zamurowanie otworów wejściowych przyziemia. Brak środków na monitorowanie obiektu powoduje, iż działania te są niewystarczające. Gmina poszukuje prywatnego nabywcy.

11.4.2. Obiekty nie będące własnością gminy

Wszystkie obiekty wpisane do rejestru zabytków z terenu gminy są budynkami należącymi do właścicieli prywatnych lub sakralne.

Z uwagi na fakt iż w/w obiekty nie są własnością gminy w związku z czym gmina nie ma możliwości bezpośredniego sprawowania opieki nad tymi zabytkami, a co za tym idzie wpływać na sposób ich użytkowania. Natomiast działania pośrednie wynikające z ustawy jak również polityki gminy polegają na:

- prowadzeniu edukacji na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie gminy w zakresie informacji o zasobie zabytków i krajobrazu kulturowego regionu oraz możliwościach ich ochrony
- promowaniu wśród mieszkańców gminy i przybywających tu gości najcenniejszych zabytków
- wspieraniu przy współudziale Urzędu Ochrony Zabytków poczynań związanych z właściwym utrzymaniem i zagospodarowaniem zabytków i ich otoczenia
- określaniu przy sporządzaniu dokumentów planistycznych warunków i sposobów ochrony zabytków wpisanych do rejestru zabytków jak również figurujących w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

- wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej związanej z problematyką zabytków nieruchomych, ruchomych i archeologicznych na terenie gminy /ewidencja gminna/

12. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

Podmiotem formułującym gminny program opieki nad zabytkami jest samorząd gminy. Realizacja programu odbywać się będzie poprzez zespół działań władz gminy na rzecz osiągnięcia celów w nim przyjętych.

Samorząd ma oddziaływać na różne podmioty mające do czynienia z obiektami zabytkowymi, w tym także na mieszkańców głównie zabytkowej przestrzeni gminy Rudnik, tak by wywołać ich pożądane zachowanie prowadzące do realizacji zamierzonych celów.

Zakłada się, że w realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami dla gminy wykorzystane zostaną następujące grupy instrumentów: instrumenty prawne, finansowe, koordynacji, społeczne oraz instrumenty kontrolne.

12.1 Instrumenty prawne

- a) dokumenty wydawane przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wynikające z przepisów ustawowych
- b) uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zagadnień ochrony zabytków
- c) wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków z terenu miasta i gminy, które powinny być objęte ochroną prawną

12.2 Instrumenty finansowe

- a) dotacje
- b) subwencje
- c) dofinansowania
- d) programy uwzględniające finansowanie z funduszy Unii Europejskiej

12.3 Instrumenty koordynacji

- a) strategię rozwoju gminy
- b) plany rozwoju lokalnego
- c) programy prac konserwatorskich
- d) programy ochrony środowiska
- e) studia i analizy, koncepcje
- f) plany rewitalizacji

12.4 Instrumenty społeczne

- a) edukacja kulturowa
- b) informacja
- c) współpraca
- d) współdziałanie z organizacjami społecznymi

12.5 Instrumenty kontrolne

- a) utworzenie w ramach organizacyjnych Urzędu Gminy w Rudniku Zespołu Koordynującego pracami realizującymi poszczególne zadania wynikające z ustaleń niniejszego programu.

W skład zespołu wchodzi:

1. Sekretarz Gminy Rudnik
2. Kierownik Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu
3. Inspektor ds. Budownictwa

13. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Wójt Gminy Rudnik zobowiązany jest do sporządzania co 2 lata sprawozdania z gminnego programu opieki nad zabytkami. Sprawozdanie to przedstawiane jest Radzie Gminy. Po 4 latach program powinien zostać zaktualizowany i ponownie przyjęty przez Radę Gminy.

Do wykonania powyższego zadania utworzono Zespół Koordynujący monitorujący „Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Rudnik na lata 2013- 2016” poprzez analizę stopnia jego realizacji. Monitorowanie przebiegu realizacji programu będzie ważnym elementem jego wdrażania.

14. Wewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Zgodnie z art. 81, art. 77 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami Rada Gminy może udzielić dotacji na ochronę i konserwację zabytków, jednakże wymagane jest ustalenie przez nią procedury postępowania w tej sprawie. Zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków z budżetu Gminy Rudnik określa:

Uchwała nr XVII/125/2012 Rady Gminy Rudnik z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji z budżetu Gminy Rudnik na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane, przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

15. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Obowiązek dbania o stan zabytków nakłada na właścicieli i posiadaczy zabytków *ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Wsparciem dla zadań z zakresu ochrony zabytków są zewnętrzne źródła dofinansowania udzielane zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami.

- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego /www.mkidn.gov.pl/ w ramach programu operacyjnego „Dziedzictwo Kulturowe”

- Wojewódzki Konserwator Zabytków przyznaje dotację na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków na podstawie wniosków złożonych przez właścicieli, posiadaczy lub użytkowników zabytków
- Samorząd Województwa – budżet województwa przewiduje środki na pomoc finansową ukierunkowaną na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami. Ponadto istnieją możliwości zdobywania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na zadania inwestycyjne i społeczne do współfinansowania z funduszy krajowych i zagranicznych Unii Europejskiej.

(W/w źródła finansowania są wskazówką dla użytkowników obiektów zabytkowych i przedstawicieli władz samorządowych, w jakich instytucjach można pozyskiwać środki na ich ochronę i opiekę.)

16. Wykaz instytucji pomocnych w realizacji Gminnego Planu Ochrony Zabytków. *

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa
Telefon: +48 22 42 10 100 Fax: +48 22 42 10 131

Narodowy Instytut Dziedzictwa

00-464 Warszawa, ul. Szwoleżerów 9
tel. (0-22) 629-37-91, 628-48-41
fax: (0-22) 622-65-95

Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

00-926 Warszawa ul. Wspólna 2 (IV p.)
e-mail: rada@radaopwim.gov.pl

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków

ul. Francuska 12
40 - 015 Katowice

tel: (32) 253-77-98
tel: (32) 253-77-88
fax: (32) 256-48-58
e-mail: swkz@wkz.katowice.pl

Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Raciborzu

ul. Klasztorna 6,47-400 Racibórz
tel. 032 419 0466
fax. 032 419 0466
e-mail: pinbraciborz@interia.pl

* lista jest przykładową i nie zawiera wszystkich możliwych do wykorzystania w realizacji GPOZ.